

Trešdiena ● 2011. gada 2. novembris ● Nr. 85 (8283)

CENA abonentiem Ls 0,33
tirdzniecībā Ls 0,38

Ziedošie telpaugi 10.

Laba ziņa**Salabo kāpnes**

Gatavojoties svecīšu vakaram Rozu kapos, ar pašvaldības aģentūras "San-Tex" gādību salaboti daudzviet izpuvušie un bojātie koka kāpņu pakāpieni pie kapu centrālās ieejas. P/a "San-Tex" direktors Uldis Sprudzāns informē, ka tas ir tikai pagaidu pasākums, un izsaka cerību, ka pašvaldība nākamā gada budžetā paredzēs naudu jaunu kāpņu uzstādīšanai.

Slikta ziņa**Nosmērē durvis**

Redakcija saņema vairākus zvanus no pilsētas iedzīvotājiem, kuri ir sašutuši par piedzīvoto Helovīnu svētkos. Daudzi bērni pirms dienās vakarā, tērušies masķās, devās pie pilsētas iedzīvotājiem viņu dzīves un darbavietās, lūdzot saldumus, kā paredz šo svētku tradīcija. Taču daudzi iedzīvotāji, it sevišķi vecāka gadagājuma cilvēki, par šiem svētkiem nezināja, tāpēc nebija sagatavojuši cienastu. Rezultātā otrā rītā, atverot dzīvokļa durvis, nācās secināt, ka tās ir noķēpātas ar tomātu pastu vai vēl ko citu. Bērniem prieki, bet pensionāriem – sarūgtinājums un jautājums: par ko (?!), jo agrāk šādus svētkus Latvijā nesvinēja.

Interesanta ziņa**Liderpozīcijās - kartupelis**

Vairāk nekā puse aptaujāto Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka nacionālā dārzenea tituls būtu jāpiešķir kartupelim. 11% respondentu uzskata, ka šo titulu pelnījis ķirbis, bet 7% ir pārliecināti, ka šāds gods jāpiešķir kāpostam.

Nepalaid garām**Vāks parakstus**

Vakar, 1.novembrī, sākās parakstu vākšanas "Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē" ierosināšanai, kas ilgs līdz 30.novembrim. Parakstu vākšanai nodotais likumprojekts paredz grozīt Satversmes vairākus pantus, iekļaujot tajā nosacījumu par krievu valodu kā otru valsts valodu. Parakstīties par Satversmes grozījumu ierosināšanu varēs 612 parakstu vākšanas vietās Latvijā.

- Košs akcents lietainā dienā
Lietussargs kā aksesuārs

- Sagaida ciemiņus no visiem novadiem
Izdejo Eiropas valstu dejas

Tematiskā karte. Balvu novada pagastu satiksmes infrastruktūras kartē iezīmēts iespējamais Balvu pilsētas apvedceļš. Jāpiebilst, ka apvedceļa jautājums nav jauns. Līdz šim bija plānots, ka tas varētu būt Balvu pludmales apkārtne. Dokumentu izstrādātāji, jautāti, kurā virzienā, viņuprāt, jāaug pilsētai, paskaidroja, ka viņiem patīk, kā strukturāli izveidotī Balvi: "Par apvedceļu grūti spriest, jo pēdējos 20 gados Latvijā uzbūvēts tikai viens apvedceļš. Zinot iedzīvotāju skaita sarukšanas tendenci..., kaut gan daudz kas atkarīgs no transporta plūsmas uz robežu."

Vēl līdz 4.novembrim iedzīvotājiem ir iespēja izteikt savus priekšlikumus "Par Balvu novada teritorijas plānojuma 1.redakcijas un vides pārskata sabiedrisko apspriešanu". Aizvadītāja ceturtdienā Tilžā un Balvos ikvienam interesentam bija iespēja piedalīties sabiedriskās apspriešanas sapulcē. Diemžēl interese bija maza, turklāt Balvos mazāka, nekā Tilžā.

Balvu novada domes priekšsēdētāja vietniece Ināra Ņikuļina neslēpa izbrīnu, ka balveniešu interese par šo nozīmīgo attīstības plānošanas dokumentu, kas spēkā būs 12 gadus, ir tik maza. Balvu novada plānojuma 2012.-2023.gadam paskaidrojuma rakstā apkopota iespēidīga informācija par Balvu novadu. "Nav skaidrs, kāpēc cilvēku neinteresē, piemēram, teritorijas zonējums un plānojums, kas nosaka attīstības iespējas nākotnē. Kad dokumenti jau būs apstiprināti, tad, kā ierasts, cilvēki atjēgsies, piemēram, lai uzzinātu, kur atradīsies iespējamais Balvu apvedceļš, kur iespējama apbūve u.t.t.", uzsvēra I. Ņikuļina. Dokumentu izstrādātāji klātesošos informēja, ka Balvos un visos pagastos ir izdarīta inventarizācija un visas ziņas apkopotas vienkopus. Piemēram, novada apdzīvojamo struktūru veido pilsēta, ciemi un viensētas. Ja līdz šim novadā bija vairāk nekā 250 ciemi, tad tagad - tikai 12. Jautāti, kāpēc tā, dokumentu izstrādātā paskaidroja, ka to nosaka mūsu valsts likumdošana, jo ciema statusam jāatbilst noteiktiem kritērijiem. Tas gan, kā uzsvēra ciemiņi, nenozīmē, ka ierastie nosaukumi pazudīs no kartes. Ciemu teritorijas vidēji novadā

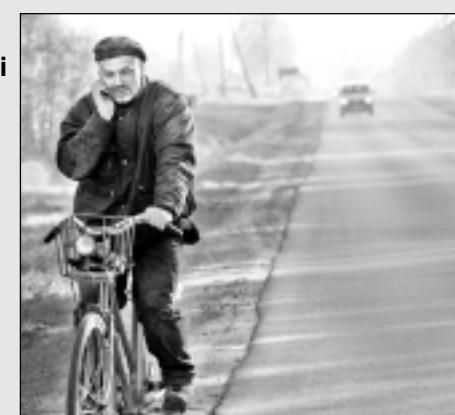
samazinātas par 36%, jo līdz šim tajās bija nepamatoti iekļautas lielas dabas teritorijas. "Tilžā šis samazinājums, ja neklūdāmies, ir pat 60%", piebilda ciemiņi. Paredzēts, ka Balvi ir reģionālās nozīmes centrs, bet Tilžā - novada nozīmes centrs. Kā ciemi teritorijas plānojumā noteikti visu novada teritorijā ietilpst ošo pagastu administratīvie centri, kā arī Rubeji (Bērzkalnes pagasts) un Verpuļeva (Balvu pagasts). Nemot vērā iedzīvotāju interesi par pastāvīgas dzīvošanas iespējām Verpuļevā, plānojumā tas noteikts kā ciems, lai arī iepriekšējā plānojumā tas bija noteikts kā mazdārziņu teritorija.

Daudzi skaitļi un fakti, kas atrodami dokumentos, nav iepriecinoši. Statistika liecina, ka pēdējos piecos gados iedzīvotāju skaits novadā sarucis par 4,2%. Ja 2007.gadā Balvu novadā dzīvoja 16184, tad 2011.gada sākumā – 15 505 iedzīvotāji. Dokumentu izstrādātāji atzina, ka iedzīvotājiem, viņuprāt, interesanti varētu būt dokumenti par teritorijas izmantošanas un apbūves iespējām, kā arī topogrāfiskās un tematiskās kartes. Cilvēkiem būtu lietderīgi zināt, kur atrodas aizsargoslas, apbūves un sarkanās līnijas. Tāpat ne mazāk svarīga ir kapsētu nākotne.

Ar teritorijas plānojuma 1.redakcijas materiāliem, spēkā esošo teritorijas plānojumu, attīstības programmu un vides pārskatu var iepazīties Balvu novada Centrālajā un filiālbibliotēkās, kā arī pašvaldības mājās lapā www.balvi.lv.

E.Gabranovs

Sievietes vingro savai labsajūtai.

Pienācis laiks uzlikt atstarotātājus.

11. lpp>

13. lpp>

Vārds žurnālistam

Nez, kas ir veselīgāk mūsu miesai? Vingrot trīs reizes nedēļā, neēst to un šito, staigāt sešus kilometrus pēc japānu ieteikuma, gulēt tik un tik ilgi, ievērot... Stop, sakū sev. Pēc ieraduma pamodusies piecos (ne sešos, kā pirms pulksteņa pārgriešanas), nolemju palasit gudras grāmatas. "Ieklausies savā organismā, un tas visu pateiks priekšā," apstājos pie pirmā izslasītā teikuma. Un tā ir vērtīgākā atziņa, kurā jāieklausās. Arī man patīk skriet, vingrot, peldēt un sajust, kā ķermenis signalizē, vai kusties viegli, vai esi pārpūlējies. Kad saniķojusies mašīna, prieka artavu dod vienkārši jesta vakara pastaiga. Varu droši pamieloties ar kārumiem, ja zinu, ka 20 minūšu skrējieni sadedzinās vairāk tauku, nekā 20 minūšu staigāšana. Grāmatā teikts: "...ja jums patīk pastaigāties, arī tā nav slikta izvēle, tikai katru dienu to dariet vismaz pusstundu." Un vēl - vingrojot uz muskuļiem uzliekat roku, lai pārliecinātos, vai tie patiesām tiek nodarbināti. Arī izpildot elpošanas vingrinājumus, pielieciet klāt rokas. Kustas krūšu kurvis, vēders? Tad labi. Bet svarīgākais - palūkoties spoguli un nedusmoties uz saviem trūkumiem, ja tādi ir... Bet labāk dzīvot ar domu, ka esi smuks un vesels.

Zinaida Logina

Latvijā

Vēl nogaida. Komerctelevizijas LNT un TV3 no Nacionālās plāsazīnas līdzekļu padomes jau nākamās nedēļas sākumā vēlas sadzirdēt konkrētu risinājumus, kas ļautu komerckanāliem turpināt veiksmīgi darboties nacionālajā apraidē. Ja tas netiks realizēts, abiem kanāliem būs jānoliek nacionālās apraides licence.

Prasa finansējumu. Visas sešas partijas, kas kvalificējās valsts budžeta finansējuma saņemšanai, pieteikušās ar 2012.gadu katu gadu līdz nākamajām parlamenta vēlēšanām saņemt valsts naudu. KNAB 20 dienu laikā jāpieņem lēmums par valsts budžeta finansējuma piešķiršanu vai pamatotu atteikumu.

Atsakās no dokumentu papīra kopijām. Tikai 15 deputāti iesniegumā norādījuši vēlmi atsacīties no Saeimas sēžu dokumentiem papīra formātā un skatīt tos ar datora starpniecību. No Saeimas sēžu dokumentu papīra kopijām atteikušās arī piecas 11.Saeimas komisijas un viena frakcija. Saeimas sēdēs izskatāmie dokumenti ikvienam pieejami elektroniski, un deputāti ar tiem sēdes laikā var strādāt, izmantojot portatīvo datoru.

Palīdzību saņem novēloti. Divi bērni, kuru dzīvība izdzisa pagājušās piektienas pēcpusdienā traģiskajā ugunsgrēkā Bruņinieku ielā, Rīgā, nebija no sociāli nelabvēlīgas ģimenes. Psiholoģiskā palīdzība ģimenei, kas zaudējusi bērnus, sniegtā tikai trīs dienas pēc traģiskajiem notikumiem.

Izposta senkapus. Pagaidām vēl nenoskaidroti vandāļi pagājušajās brīvdienās pamatīgi izpostījuši senkapus Stāmerienas pagasta atpūtas vietā "Lāčauss". Smiltis saskatāmie nos piedumi liek domāt, ka tīcis izmantots metāla meklēšanas detektors.

Mainās ceļu uzturēšanas specifika. "Latvijas Valsts ceļi" informē, ka, tuvojoties ziemai, būtiski mainās ceļu ikdienas uzturēšanas specifika un līdz 31.martam spēkā ir ziemas režīms, pievēršot pastiprinātu uzmanību laika apstākliem un darbu veicēju diennakts mobilitātei, lai nodrošinātu operatīvu ceļu pretapledojuma apstrādi un attīšanu no sniega.

Svin Visu svēto dienu. 1.novembrī katoliskā Baznīca visā pasaulei svin Visu svēto dienu, godinot gan par svētīem oficiāli pasludinātos, piemēram, svētīgo māti Terēzi no Kalkutas un pāvestu Jāni Pavilu II, gan arī nepazīstamos svētos, kuriem Baznīcas kalendārā nav veltīta īpaša diena.

Piešķir kompensācijas. Valdība vakar atbalstīja 32294 latu piešķiršanu kompensācijām bijušajiem valdības ministriem, kā arī premjera Valda Dombrovskas biroja darbiniekiem. Finansējums lūgts no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem, lai nodrošinātu atlaišanas pabalsta izmaksu Ministru kabineta locekļiem un Ministru prezidenta biroja konsultatīvajām amatpersonām, beidzot pildīt amata pienākumus, un kompensāciju izmaksu par neizmantotajām atvainījuma dienām.

Notikums

Nevis problēma, bet mūsu nākotne

Lai apspriestu aktuālākās problēmas, atskatītos uz paveikto un nospraustu jaunus mērķus, aizvadītajā piektienā Balvu muīzā uz Balvu novada jauniešu konferenci pulcējās jaunās paaudzes pārstāvji.

Viss jūsu rokās

Aktīvi jaukās pieklājējus vairāk nekā 100 jauniešus vārdus teica Balvu Bērnu un jauniešu centra vadītāja Lelde Leja. Aicinot neklusēt, bet līdzdarboties un informēt par savām vēlmēm un vajadzībām, viņa atgādināja: "Viss ir jūsu rokās!" Izvēloties šo lozungu par konferences vadmotīvu, L.Leja mudināja 53 sapulcējušos dažādu pagastu pārstāvju uzdot jautājumus un aktīvi līdzdarboties arī pēc pusiēnā paredzētajās darba grupās. Balvu Bērnu un jauniešu centra vadītāja uzsvēra, ka izprast jauniešu vēlmes nozīmē dzīvot līdzī laikam. Viņa pastāstīja par bērnu un jauniešu centra piedāvātajām iespējām, par paveikto un nākotnes plāniem.

Novada Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītāja Iveta Tiltiņa rosināja kopīgi pierādīt, ka jaunatne nav nekāda problēma, bet gan valsts un arī novada nākotne. Savukārt jaunatnes darba speciāliste Ināra Frolova konferences dalībniekus iepazīstināja ar statistikas rādītājiem par pagastos un Balvu pilsētā dzīvojošajiem jauniešiem. Šobrīd Balvu novada pagastos deklarēti 103 jaunieši vecumā no 15 līdz 18 gadiem, bet vecumā no 18 līdz 25 gadiem pagastos deklarēti 1072 jaunieši. Balvos pavisam kopā deklarēti 1517 jaunieši vecumā no 15 līdz 25 gadiem. Interesanti, ka, neskaitot pilsētu, visvairāk jauniešu – 180 – šobrīd dzīvo Kubulu pagastā.

Aicina studēt Balvos

Balvu Tālākizglītības un cilvēkresursu attīstības centra vadītāja Maruta Castrova centās pārliecināt klātesošos, ka ne vienmēr ir labāk un interesantāk studēt tālu prom no mājām. Viņa nosauca mācību iestādes, ar kuru palīdzību iegūt augstāko izglītību var tepat Balvos - P.Stradiņa Medicīnas koledža, Grāmatvedības un finanšu koledža, Daugavpils Universitātē un citas. Tālākizglītības centra vadītāja uzskaitīja arī priekšrocības, kas sagaida jauniešus, kuri studijām izvēlēsies Balvus - iespēja mācīties vēsturiskajā Balvu muīzās ēkā, izmantot auditorijas ar modernu aprīkojumu, iesaistīties kultūras dzīvē – dejet deju kolektīvā "Rika", dziedāt korī "Ezerkrasts", piedalīties motokluba "Spieķi vējā" aktivitātēs, apmeklēt Balvu Novada muzeju, izmantot Balvu Centrālās bibliotēkas grāmatu krātuvi un citas. Arī M.Castrova aicināja jauniešus nebūt pasīviem un skaidri formulēt savas vēlmes, neslēpjoties aiz vispārigām frāzēm.

Pieaug bezdarbs jaunatnes vidū

Nodarbinātības Valsts aģentūras Balvu filiāles vadītāja Sandra Kindzule pievērsās jauniešu bezdarba tēmai un NVA piedāvātajām iespējām risināt ar bezdarbu saistītās problēmas. Lai gan S.Kindzule novēlēja klātesošajiem nekad nekļūt par viņas vadītās iestādes klientiem, tomēr atgādināja, ka jābūt gataviem arī šādai iespējai, nemot vērā, ka pēdējos gados bezdarbam jaunatnes vidū ir tendence pieaugt. Viņa pastāstīja par NVA, tās mērķiem un piedāvātajām iespējām, nosaucot arī bezdarba statistikas datus valstī un četros mūspuses novados. Nemot vērā, ka bijušā Balvu rajona teritorijā bezdarba līmenis (22%) ievērojami pārsniedz

vidusskolas pašpārvaldes presidente Lāhma Kokoreviča un viņas kolēge Amanda Ertmane.

Nav garlaicīgi, ja negarlaikojas

Ar savu piemēru klātesošos aktīvam dzīvesveidam iedvesmoja arī nevalstisko organizāciju "Raibais kaķis", "Dynamite" un "Spilka" dalībnieki. Ar mērķi nodarbināt jauniešus brīvajā laikā, sniedzot iespēju rīkot neformālās izglītības seminārus, radošas darbnīcas, piedalīties dažādos projektos, pirms 11 gadiem dibināta NVO "Raibais kaķis". Par organizācijas dalībnieku aktivitātēm klātesošajiem pastāstīja viena no šā brīža aktīvākajām dalībniecēm Katrīna Sprudzāne. Viņa dalījās starptautiskos projektos gūtajā pieredzē un aicināja jauniešus aktivāk sadarīties ar organizāciju "Jaunatne darbībā". K.Sprudzāne uzsvēra, ka "Raibais kaķis" vēlētos paplašināt savu biedru un arī sadarības partneru loku, tādēļ aicināja jauniešus būt aktīviem un iesaistīties.

Salīdzinoši jaunās NVO "Dynamite" dalībniece Evija Kaša no Briežuciema pastāstīja par savas organizācijas veikumu. "Dynamite", kurā darbojas gan skolu jaunieši, gan studenti, izveidojusies laba sadarbība ar pašvaldību, vietējo kultūras namu, Briežuciema pamatskolu un NVO "Saulessvece". "Dynamite" paveikto darbu sarakstā ir dalība vairākos projektos, brīvprātīgais darbs vasaras nometnēs, pagastā un Briežuciema pamatskolā noorganizēti kultūras un sporta pasākumi, sava interneta bloga izveide un daudzi citi.

Arī visjaunākās, pirms septiņiem mēnešiem dibinātās, Bērzpils pagasta jauniešu NVO "Spilkas" veikumu saraksts bija diezgan plašs. Viena no tās dibinātājiem - Arnita Rakstiņa, uzrunājot konferences dalībniekus, uzsvēra, ka "Spilkas" savā pulkā uzņem visus, kas sirdi jūtas jauni. Ne mazums darbu jau paveikts - pavasara "Lielajā talkā" sakopta Beļausku ciema teritorija, vasarā izveidota atpūtas vieta Beļausku ciemā, organizēta pludmales volejbola kausa izcīņa, Labo darbu nedēļas laikā sakopts Bēržu kapu lielais krusts. Ne mazāk interesanti ir arī organizācijas biedru nākotnes plāni – 18. novembrī organizēt lāpu gājienu, Ziemassvētku gaidīšanas laikā piedalīties labdarības akcijā, kā arī piedalīties Adventes vianagru radošajā darbnīcā un iet ķekatās.

Pēcpusdienā organizētās darba grupās konferences dalībnieki ķērās pie konkrētu plānu kalšanas. Novada interešu izglītības speciālistes I.Naļivaiko vadītajā darba grupā jaunieši izteica savus priekšlikumus par iespējām piešķirt finansējumu un motivēt skolēnus piedalīties skolēnu pašpārvaldes darbā. Savukārt NVO "Raibais kaķis" dalībnieces Katrīnas Sprudzānes vadītā darba grupa pievērsās jaunu ideju ģenerēšanai, pilnveidojot jauniešu brīvā laika pavadīšanas iespējas pilsētā un pagastos.

I.Tušinska

Kā vērtējat nostāndni valstī atkal samazināt veselības aprūpes pakalpojumus?

Viedokļi

Nekādas pretimrunāšanas

EDĪTE GORKINA, arodārste, sociālā rehabilitatore

Man grūti būt objektīvai, runājot par šo temu, jo ar medicīnas jomu esmu saistīta kopš 16 gadu vecuma, tajā nostrādāti 48 gadi. Mana tēva ieliktās rūpes Balvu slimnīcas izveidē jau pieder vēsturei. Varu teikt, ka nemitīgo reformu rezultātā dzīves realitāte klūst arvien

skarbāka: cilvēku mirstība katastrofāli palieeinās. Sevišķi smagā un neizdevīgā situācijā nonāk vecākās paaudzes cilvēki. Viņi mūsu valstij neagrāk, ne arī tagad nav bijuši vajadzīgi. Tas, ko oficiālās personas saka no tribīnes, ir klāji meli. Tagad grasās vērsties pret nodokļu nemaksātājiem. Jājautā: kāpēc viņi tādi radušies, kā līdz tam vispār nonākuši? Tas ir valsts politikas rezultāts. Cilvēkiem nav darba – kāpēc? Mēs savā novada sociālajā iestādē esam apzinājuši tikai daļu no viņiem – kuri paši te atrāk, būdami izmisumā. Protams, ir arī otra sabiedrības daļa – hroniskie pabalstu prasītāji un saņēmēji, kas savu loku tikai plaplāšina un vērš pat plašumā. Taču arī tam apakšā ir valsts virzītā politika. Pirms nenonācu darbā šajā iestādē, pat iedomāties nespēju, cik daudz nelaimīgu cilvēku dzīvo starp mums un kādas viņiem ir problēmas.

Varu teikt – pati savu mūžu esmu nostādājusi godīgi par minimālo algu. Un tikai tāpēc, ka pieduru citai paaudzei, ko tagad dēvē par stagnātību. Nesūdzos, jūtos morāli gandarīta, jo cilvēkiem, kuri manā ceļā gadijušies, esmu palīdzējusi. Un esmu laimīga, ka mans kā dakters mūžs ir beidzies. Mani bērni strādā šajā

baisajā Latvijas medicīnā, bet tā ir viņu izvēle. Par tagadējo attieksmi šajā jomā neloloju nekādas ilūzijas. Tas ir neprāts, kā veselības jomā tagad izturas pret cilvēkiem. Visur valda tikai nauda un nauda. Ja tās nav, nav arī medicīniskās palīdzības. Pacienti nostādīti izvēles priekšā: izdzīvos, kuri izturēs. Situācija: vecs, nespējīgs cilvēks, kuram vajadzīga operācija. Taču pagaidām viņš gultā vēl nečurā, tādēļ nav attiecīga statusa, lai operāciju veiktu par valsts līdzekļiem. Un nevienu neinteresē, kur šis cilvēks ņems 700 latu operācijai.

Balvu slimnīcā reformas tagad virza divi cilvēki, kuriem apsolūti neinteresē ne pašu medicīnas darbinieku izjūtas un viedoklis, ne arī pacientu viedoklis. Priekšplānā ir nauda! Pieļauju, ka ir bijuši trūkumi iepriekšējā saimnieciskajā darbībā, bet tas nav iemesls tā izrikoties ar speciālistiem un pacientiem. Tagad ārsti speciālisti dienā var pieņemt 5-6 slimniekus pēc kvotas, par pārējiem ārstam nemaksā. Neizprotami, kā ķirurgs tagad strādās un spēs nodrošināt palīdzību visiem pacientiem, kuri nāks uz uzņēmšanas nodaļu. Personālam ir skaidri pateikts: nekādas pretī runāšanas. Ja kas nepatīk, varat aiziet!

Ne tikai jārunā, bet pat jākliedz

VALDA BUZIJANA, Viļakas veselības centra vadītāja

Veselības ministre Circene skaidri norāda, ka nākamajā periodā nauda medicīnai nepalieeināsies un acīmredzot nāksies pieņemt iero-bezojumus. Plānots liegt valsts apmaksātos pakalpojumus cilvēkiem, kas ir "neattaisnotie" nodokļu nemaksātāji. Taču neapmierināti ir arī nodokļu maksātāji. Valstī valda kvotu sistēma, un arī nodokļu maksātājiem par operācijām ir jāmaksā. Nav taisnīgi, ja cilvēks, kurš gadiem strādājis un no saviem ieņēmumiem

maksājis nodokļus, mūžā nevar saņemt kaut vai vienu viņam nepieciešamu operāciju par valsts līdzekļiem. Par visām plānveida operācijām iedzīvotājiem tagad jāmaksā no savas kabatas. Trūcīgie, starp kuriem ir daļa cilvēku, kuri nevēlas strādāt, tagad medicīniskos pakalpojumus saņem bez maksas. Izskan runas arī par hronisko slimību pacientiem, kurus ātri turpmāk vairs neņems, jo secināts, ka viņiem nav nepieciešama neatliekamā medicīniskā palīdzība. Bet kas gan skatis šos slimniekus ar saasinājumiem vakaros pēc gīmenes ārstu darba laika? Kā isti būs turpmāk, pašiem medicīnas darbiniekim pagaidām nav skaidrs, jo tagad notiek tikai diskusijas un viedokļu apmaiņa.

Viens gan ir skaidrs – valsts apmaksātie veselības pakalpojumi gadu no gada tikai sarūk. Manuprāt, vajadzētu ļemt vērā tieši attālos reģionus, kur iedzīvotājū skaits ir niecīgs. Bet kvotu skaitu tikai samazina, un zem katras kritikas ir arī izcenojums par pakalpojumu. Ārstniecības iestādēm tos nākas finansēt no savām iekšējām rezervēm, un mēs līdz ar to paliekam zaudētājos. Manus kolēgus visvairāk uztrauc šie pazemojošie izcenojumi. Medicīna tagad pielīdzināta biznesa struktūrai. Tehnoloģijas mums ir, taču iedzīvotājū skaits ir niecīgs, līdz ar to nav ne pakalpojumu apjoma, ne ienākumu no tiem.

Vēl mani uztrauc jautājums: kas valstī notiks

ar ārstniecības jomas cilvēkresursiem? Speciālisti aizplūst, uzteic darbu un tamlīdzīgi. Pašlaik notiek reformas Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienībā, un rezultātā vērojama tendence no darba aiziet kvalificētiem, pieredzējušiem ārstiem speciālistiem. Kas pacientiem turpmāk nodrošinās pakalpojumu pieejamību? Par to, uzskatu, ne tikai jāraksta un jārunā, bet pat jākliedz. Nedomāju, ka uz mūspusī varēs ataicināt pieiekami daudz jaunus speciālistus no cituriennes. Fakts arī tas, ka pagaidām labs, kvalificēts ārsts neko daudz nepelna.

Patlaban runā arī par iespējamo lokālo slimnīcu reorganizāciju. Ja pieņems lēmumu to pārveidei par aprūpes slimnīcām, tas būs liels solis atpakaļ. Kvalificētie ārsti un medicīnas māsa ar augstāko izglītību – visi nebūs nodarbināti. Reorganizācija nebūs pieņemama arī pašiem iedzīvotājiem. Šķiet, šodien vēl ne ārsti, ne medicīnas personāls par tādām pārmaiņām nedomā. Gribas cerēt, ka pašvaldības darīs iespējamo un arī valstī sapratīs, ka slimnīcām ir jāpastāv to tradicionālā izpratnē. Balvu slimnīcā šobrīd vēl nodrošina visus nepieciešamos pakalpojumus, un par to varam priečāties. Ľoti gribētos, lai Veselības ministrija saprastu, ka mēs neesam mierā ar kvotu un pakalpojumu izcenojumu samazinājumu. Tad vairs nav iespējams izdzīvot.

Viedokļus uzsklausīja M. Sprudzāne

Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā

www.vaduguns.lv

Kā vērtējat nostāndni valstī atkal samazināt veselības aprūpes pakalpojumus?

Viļakas novada domē

(27. oktobra novada domes sēdē pieņemtie lēmumi)
Lauž zemes nomas līgumus

Nolēma lauzt zemes nomas līgumus ar Sarmiti Mežali Šķilbēnu pagastā un arī Albertu Šimanovski Susāju pagastā.

Slēdz nomas līgumus

Atbalstīts Ainas Circenes līgums iznomāt zemes gabalus Mednevas pagastā. Ar viņu noslēgti nomas līgumi par zemi 0,02 ha un 0,024 ha platībā uz 12 gadiem ar mērķi izmantot platības lauksaimnieciskām vajadzībām. Noteikta nomas maksa gadā 1,5% no zemes kadastrālās vērtības, un papildus tai nomnieks maksā arī normatīvajos aktos paredzētos nodokļus, ieskaitot PVN.

Nomas līgums uz līdzīgiem noteikumiem noslēgts arī ar Antonīnu Eljaševiču Vecumu pagastā par zemes gabala 0,15 ha platībā nomu uz 12 gadiem. Zemi izmantos lauksaimniecībai.

Noslēgts zemes nomas līgums arī ar SIA "Ķira" par zemes 2,3 un 0,8 hektāru platībā Susāju pagastā izmantošanu uz vienu gadu lauksaimniecībai.

Saistības investīciju projekta īstenošanai

Sakarā ar Eiropas reģionālās attīstības fonda projekta iesniegumu "Ūdenssaimniecības attīstība Šķilbēnu pagasta Šķilbēnu ciemā" par projekta iesnieguma apstiprināšanu un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 2011.gada 20.oktobra atzinumu, domes sēdē apstiprināja investīciju projekta finanšu plānu par kopēju finansējumu - 241 587,28 latiem. Nolemts projekta finansēšanā nodrošināt Viļakas novada domes ieguldījuma daļu - 271 39,01 latus, kas ir 15% no kopejām attiecināmām izmaksām projekta. Nodrošinās novada domes ieguldījuma daļu projekta neattiecināmo izmaksu segšanai - 60 660,54 latus, tajā skaitā 20 828,65 latus asenīzācijas transporta (traktora) iegādei, bet 39779,89 latus PVN (22%) samaksai.

Piešķir finansējumu

Piešķirti 200 lati projekta "Latgolys folklorys vuokuma konkursa "Apleicīne"" īstenošanai, kas veltīts Viļakas novadniekiem, rakstniekiem un folkloras kopējam Antonam Slišānam.

250 latu līdzfinansējumu piešķira Valerjana Rundzāna dzejas krājuma "Veltījums Viļakai" izdošanai.

M.Sprudzāne

“Dziesma, ar ko tu sāksies?”

(V.Kalniņš)

Svin pusgadsimta jubileju. Rugāju jauktajā korī šobrīd dzied 14 soprāni, 12 alti, 4 tenori un 3 basi.

Pagājušās nedēļas nogalē rugājieši nosvinēja diriģenta Pētera Sudarova vadītā Rugāju jauktā kora pusgadsimta jubileju. Viņa vadībā Rugāju un tās apkārtnei ļaudis jau 12 reizes piedalījušies Vispārējos Dziesmu svētkos.

Kora prezidente. Rugāju jauktā kora presidente Inese Kočāne diriģentam pateicās visu koristu vārdā. Pateicības vārdus viņa un P.Sudarovs veltīja bijušajiem un tagadējiem

pašvaldības un saimniecības vadītājiem. Ziedus saņēma arī Valentīna Circene un Zinaida Feldmane. Jāpiebilst, ka Zinaida savulaik arī bija kora prezidente.

Vada pasākumu un dejo. Jubilejas pasākumu “Zelta gadu dziesmu spēks” vadīja Rugāju novada pašvaldības darbinieki Laura Kļaviņa un Andris Barkāns. Viņi nepārtraukti izpelnījās aplausus par jaukiem vārdiem un jokiem, turklāt Andris iemanījās klātesošos patīkami pārsteigt vēl ar deju.

Ciemiņi. Ľaudonas pagasta jauktā kora dalībnieki rugājiešiem uzdāvināja divus termosus. “Lai jums ir karsti trauki!” viņi jokoja.

Pārsteigums. Jubilejas koncerts noslēdzās ar kopdziesmu “Sanāciet, sadziediet, sasadancojet” un uguņojošu mielastu.

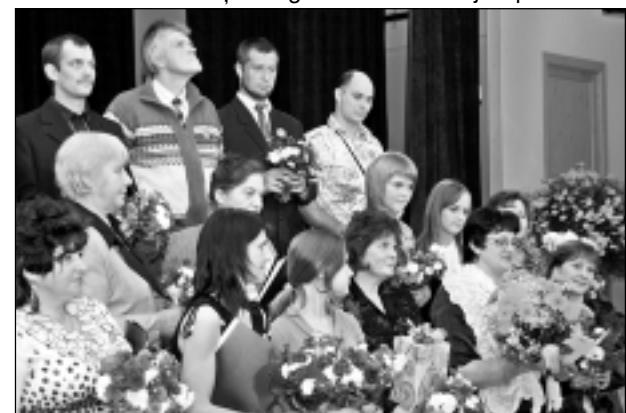
Pasniedz Goda rakstu. Rugāju novada domes priekšsēdētāja Rita Krēmere pasniedza Pēterim Sudarovam Goda rakstu par 50 gadu ieguldījumu kordziesmas saglabāšanā un popularizēšanā Rugāju novadā un Latvijā, par tautas tradicionālās kultūras kopšanu. R.Krēmere pieminēja faktu, ka tieši koristi viņu sagaidīja no galvaspilsētas ar dziesmu “Mazs bij’ tēva novadiņš”, kad kļuva oficiāli zināms, ka Rugāju novads pastāvēs.

Skūpsta diriģenta rokas. Beņisslavas etnogrāfiskā ansambļa vadītāja Regina Čudarāne diriģentu pirmo reizi ieraudzīja, kad mācījās Lielmežnieku pamatskolas 5.klases. Tāpat viņa atzina, ka pirmajā skolas dienā vecāki ieteikuši noskūpstīt vecvecāku rokas pateicībā par visu labo, ko viņi darījuši. “Arī es jums šodien vēlos noskūpstīt rokas,” atklāja R.Čudarāne.

Valsts kontrole. Pasākuma viesus pārsteidza valsts kontrole, kas ieradās kopā ar preses un televīzijas reporteriem. Valsts kontroles vadītāja zināja teikt, ka 50 gados nav izdarīts neviens maksājums kultūras jomā. “Šī kļūda jālabo,” uzsvēra kontroliere, kuras lomā veiksmīgi iejutās Zane Kukurāne. Viņa diriģentam uzdāvināja aploksni.

Novēl labu ceļavēju! Tilžas pagasta jauktā kora vadītāja Aija Nagle atzina, ka Rugāji nav iedomājami bez kora un jokiem. Viņa kolēģiem vēlēja tikpat čakli stādāt, kā līdz šim: “Tuvojas nākamie Vispārējie Dziesmu svētki – jums tur jābūt!”

Vai jaunieši dziedās? Kad uz skatuves uznāca jaunie dejotāji, viņi nostājās rindās, kā pieklājas korī. “Vai patiesām dziedās?” sačukstējās skatītāji. Nē, viņi dejoja!

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Trešdienas saruna

Citiem un dziesmai atdots mūžs

Rugājos viņu sauc par Skolotāju. Savā ilgajā darba mūžā PĒTERIS SUDAROVS daudziem bija un joprojām ir audzinātājs, mūzikas skolotājs, kora dibinātājs, vadītājs un diriģents. Arī cienījams un intelīgents cilvēks, sava darba pratējs un darītājs. Viņam nepatik runāt par sevi, par panākumiem. Vislabāk jūtas, klaušoties mūziku, dziesmu un strādājot. No darba smaguma Skolotājs nebaudās, aicina arī savus koristus mācīties grūtās dziesmas, lai arī to apgūšana prasa ilgu laiku. Tie, kuri pazīst Rugāju jauktā kora vadītāju, aprīno viņa taisnīgumu, godīgumu, milestību uz darbu un dziesmu.

Kā uzņemāt ziņu par piešķirto Goda rakstu?

-Ar prieku un pārsteigumu. Paldies novada domei, bet ne jau veltīta atzīni sniedz lielāko gandarījumu. Gandarījumu sagādā tas, ka koristi labi nodzied skatēs un koncertos. Man ir daudz goda un atzinības rakstu no ministrijām un rajona, pat pateicība no Vatikāna, ko parakstījis pāvests. Jubilejas reizē svarīgi bija saaicināt kopā bijušos koristus, satikties. Diemžēl daudzi no dziedātājiem jau ir aizaaulē.

Kāda bijusi Jūsu un kora dzīve 50 tā pastāvēšanas gados?

-Uz Rugājiem atrānu dzīvot 1959.gadā. Pamazām sāku organizēt korus – gan skolēnu, gan pieaugušo. Jauktajā korī pamatsastāvā sākumā bija aptuveni 16 - 18, vēlāk 50 - 60 dziedātāji. Katru gadu piedalījāmies rajona un novada svētkos, arī visos dziesmu svētkos. Kopīgi braucām ekskursijās, uzstājamies ar koncertiem Ķaudonā, Tilzā, Litenē un citviet.

Agrāk bija masveidīgāki, lielāki kori, tagad – mazāki, bet ne slīktāki. Daudz atkarīgs no tā, kādi cilvēki atrāk uz kori, kāds ir balsu materiāls. Pieteikami ir soprānu, alto, bet būtu vajadzīgi vēl arī tenori un basi. Tad korī būtu kuplāks skanējums.

Dalībnieka, kurš dzied kopš kora pirmsākumiem, proti, 50 gadus, nav. Visilgāk korī no pašreizējiem dziedātājiem dzied Biruta Duļevska, daudzus gadus - arī Vera Janiša, Žanis Pērkons, Juris Stepanovs un citi. Kopā ir aptuveni 25 cilvēki. Jauktajā korī, protams, vairākumā jāskan sieviešu balsim, bet jādzied arī vīriešiem. Pašreiz korī ir 7 vīri, un tas ir par maz.

Vai kora dalībnieki regulāri apmeklē mēģinājumus?

-Mēģinājumi notiek divas reizes nedēļā – trešdienās un piektdienās. Tos regulāri apmeklē labi ja 70-80% no visiem dalībniekiem. Īpaši rudenī jūtams, ka dziedātājiem trūkst laika – vieni mācās, citiem vakaros jāstrādā.

Kā izvēlaties dziesmu repertuāru?

-Repertuārs mums ir tāds kā dziesmu svētkos, patīk vai nē, bet jādzied. Man kā kora vadītājam patiktu daudzas dziesmas, bet vispirms jāapgūst obligātais repertuārs. Un tās dziesmas, piemēram, "Gaismas pils", nav vieglas, daudz laika vajag, lai iemācītos. Ja kādreiz kāda dziesma nepatīk, dziedam, līdz iepatīkas. Labprāt dziedam, piemēram, R.Paula dziesmu "Svētvakars", arī garīgās dziesmas, Lieldienās un Ziemassvētkos koncertējam baznīcās. Kora dalībnieki pārstāv dažādas konfesijas, tomēr tas netraucē dziedāt Dievam par godu. Jaujie komponisti kūtri raksta kora mūziku, viņiem rodas smagas dziesmas, kas dziedātājiem neiet pie sirds. Ar patiku koristi dzied Raimonda Paula, Emīla Dārziņa, Andreja Jurjāna, Pētera Barisona, Jāzepa Vitola dziesmas, kas ir saturīgas, skaistas, bet arī grūtas. Kora mūzika ir daudzbalsīga, līdz ar to – grūtāk izpildāma.

Pirms kora uzstāšanās Jūs pavada satraukums?

-Bez uztraukuma nav emociju. Ja korim nebūs emociju un pārdzīvojuma, dziesmām būs vājš izpildījums. Vajadzīga degsme, pārdzīvojums, tad tas pāriet arī uz klausītāju.

Esat stingrs pret koristiem?

-Prasībām jābūt. Jo augstākas prasības, jo labāk dzied. Koristiem daudz jāstrādā pie vokāla. Šobrīd dziesmu izpildījums nav tādā limenī, kā gribētos, jo neesam paspējuši pietiekami labi sagatavoties. Ja uz mēģinājumiem no 25 koristiem atrāk tikai 12-13, ir grūti strādāt. Ja strādā regulāri, koris iegūst augstāku līmeni. Arī skolēnus nepieciešams iesaistīt skolas kora dziedāšanā jau no pirmajām klasēm. Ja skolā nav kora, tad pieaugušo korim nav nākotnes. Tomēr, salīdzinot skolēnu un pieaugušo koru vadīšanu, varu teikt, ka ar pieaugušajiem vieglāk strādāt. Visatļautība, kas manāma skolās,

Foto - A.Kirkāns

Diriģents Pēteris Sudarovs. "Meita strādā par dakteri Gulbenes puse. Un man ir trīs mazmeitas. Vecākā studē augstskolā, ar mūziku nenodarbojas, bet jaunākās interesējas par mūziku - viena pabeidza klavieru klasi mūzikas skolā, otrs - vijoļu klasi," stāsta skolotājs.

manuprāt, ved uz bezdibeni. Bez stingrības nekas nebūs. Prasības ir pamatu pamats, tad būs arī atdeve. Ja nebūs atdeves, nebūs arī darba rezultāta. Pirms uzstāšanās mēdzu koristus morāli sapurināt, dažkārt pateikt arī kādu stingrāku vārdu. Ja pasaku, ka likšu dziedāt pa vienam, tad viņi *atmostas*.

Kā jūtāties, vadot kori?

-Kori vadu labprāt. Galvenais, lai ir, ko mācīt. Man tāds darbs - kādos ratos esi iekāpis, tādos brauc. Pēc horoskopa esmu Skorpions, kurš ir prasīgs gan pret sevi, gan citiem. Dzīvoju pēc principa – ja dari kādu darbu, tad dari no sirds, citādi – nē.

Vai koristiem ir savi tēri?

-Svētkos bieži uzstājas tautastārpos, arī tagad ir savi koncerttēri. Skatēs, vērtējot izpildījumu, vērtē arī vizuālo koptēlu. Korim daudz palīdz un atbalsta novada dome, kultūras nodaļas vadītāja Gunta Grigāne. Tuvākajā nākotnē vajadzētu padomāt par jaunu tēru iegādi koristiem. Vajadzīgs, lai tēri būtu gaišās krāsās, lai tie atstātu gaišu iespaidu uz publiku.

Kā veidojās Jūsu interese par kora dziesmām?

-Kad mācījos Bērzpils vidusskolā, kori vadīja skolotāja Alīna Matisa. Dažus pārstāvju no Bērzpils un Rugājiem 1950.gadā paaicināja uz lielajiem Dziesmu svētkiem Rīgā. Man par tiem palika labs iespaids - kora dziesma ar skaistajiem akordiem un tēlainību radīja pārdzīvojumu un iepatīkās arvien vairāk. Skolas gados man bija laba un stingra audzinātāja Marta Kalniņa, kura daudz palīdzēja.

Kā pavadāt laiku ārpus mēģinājumiem un koncertiem?

-Brīvajos brižos palīdz māsai lauku darbos, klausos mūziku. Televīzijā redzam, ka esam pārgājuši uz šoviem, bet tajos trūkst dzīļas mūzikas. Man negribas klausīties vieglo mūziku, kas dominē šovos un šķērgeraptaujās.

Kādus mūzikas instrumentus spēlejat?

-Sirdīj tuvākā ir vijole. Spēlēju arī klavieres, cītaru. Protu spēlēt uz visiem mūzikas instrumentiem, spēlēprasmi apguvu pašmācības ceļā. Sakāt - tas ir talants? Varbūt, bet ar talantu vien neko nevar izdarīt, jāiegulda arī milzīgs darbs. Zināšanas dzīves laikā jāpilnveido, jo viens cilvēks visu nevar zināt.

Kam dzīvē un attiecībās ar citiem pievēršat lielu uzmanību?

-Svarīgas ir labas attiecības starp cilvēkiem, cieņa un godīgums gan sabiedrībā kopumā, gan ikvienā kolektīvā. Tad arī dzīve būs labāka. Savukārt, ja kāds meklē kašķi pie cita, tad vispirms lai pameklē pie sevis. Atceros, ka pēckara gadi bija smagi. Ja tagad kāds pasaka, ka grūta dzīve, tad man gribas smieties.

A.Socka

Baltinavas novadā

Izbraukuma domes sēde vidusskolā

Baltinavas novada izbraukuma domes sēde notika Baltinavas vidusskolā ar mērķi, lai deputāti iepazītos ar projektiem, kas novadā realizēti par Eiropas Savienības fondu līdzekļiem ar pašvaldības līdzfinansējumu. Pirmā izbraukuma sēde notika Baltinavas vidusskolā, kur realizēts projekts "Kvalitatīvai dabaszīnātņu apguvei atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšana Baltinavas vidusskolā" - atjaunoti un aprīkoti ar mēbelēm un mūsdienām atbilstošām modernām tehnoloģijām četri mācību kabineti - fizikas, ķīmijas, bioloģijas un matemātikas. Pie visiem šiem kabinetiem ir arī piestiprinātas plāksnītes ar norādi, ka tie renovēti ERAF projektā. Novada domes deputāti iepazīnās ne tikai ar šiem mācību kabinetiem. Skolas direktors un novada domes deputāts Imants Slišāns iejutās gida lomā un izrādīja deputātiem arī pārējos kabinetus, kur notiek mācību stundas, skolas virtuvi, jauno sporta halli, skolas lasītāvā deputāti varēja aplūkot izstādi "Mans valasprieks". Deputāti nelielās ekskursijas laikā varēja atcerēties un salīdzināt, kā vienā vai otrā kabinetā bija tad, kad skolā mācījās viņi, un kā ir tagad. Direktors vērsa deputātu uzmanību uz to, ka remontu gaida aktu zāle, kur agrāk notika sporta nodarbības. Zālē nepieciešami iekaramie griesti, jauns grīdas segums un kosmētiskais remonts. Pēc ekskursijas pa skolu domes sēde turpinājās matematikas kabinetā.

Matemātikas kabinetā. Pēc domes priekšsēdētājas Lidijas Siliņas lūguma renovētajā matemātikas kabinetā skolotāja Anita Keiša demonstrēja deputātiem, kā darbojas interaktīvā tāfele.

Vieni no pirmajiem

Baltinavieši bija vieni no pirmajiem dalībniekiem jaunas tradīcijas aizsākumam Rīgas pilī, kur notika "Pašvaldību ģerboņu svētki". Lai veicinātu Latvijas novadu un pagastu identitātes simbolu atpazīstamību, kā arī nostiprinātu iedzīvotāju piederības sajūtu savai dzimtajai vietai, Valsts prezidents Andris Bērziņš aizsāka jaunu tradīciju - novadu un pagastu ģerboņu svinīgas pasniegšanas ceremoniju. Kā pirmie tradīcijas aizsācēji Rīgas pilī ieradās četru novadu - Baltinavas, Grobiņas, Līgatnes un Nīcas un Bērzaunes pagasta pašvaldību pārstāvji, kuri prezentēja savus novadus un pagastu. Baltinavas novadu pārstāvēja domes priekšsēdētāja Lidija Siliņa, domes deputāti Imants Slišāns un Aija Nagle. Domes priekšsēdētāja L.Siliņa pastāstīja par novada ģerboņa izvēles procesu, bet I.Slišāns - par novada vēsturi. Prezentējot novadu, A.Nagle ar skolēniem Edgaru Punduru un Elinu Zelču izpildīja daļu no Baltinavas himnas un dziesmu no izrādes "Latgola. IV". "Jutāmies pagodināti," par notikušo pasākumu un jaunas tradīcijas aizsākumu prezidenta pilī saka L.Siliņa. Viņa piekrīt prezidenta teiktam, ka ikviens cilvēks dzimtenes sajūtu saista ar savu pagastu, novadu, dzimtajām mājām. Sniedzot interviju TV3, L.Siliņa uzsvēra, ka Baltinavas ģerbonis ar trim pakaviem nozīmē: "Baltinava bija, ir un būs!"

No prezidenta rokām. Baltinavas novada domes priekšsēdētāja L.Siliņa saņem no Valsts prezidenta Andra Bērziņa mapi ar novada ģerboņa oriģināldokumentiem elektroniskā versijā.

I.Zinkovska

Īsumā

Uzklausa lauku deputātus

Lai pārrunātu administratīvi teritoriālās reformas gaitu un uzklausītu viedokļus, kas un kā mainījies lauku cilvēku dzīvē, ar Viļakas novada domes vadību un deputātiem tikās Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas pārstāvji. Arnis Šulcs jautāja: "Kā vērtējat sava novada izveidi un tā iespējas attīstīties?"

Speciālists prognozēja, ka līdz ar jaunās valdības izveidi iespējamas arī jaunas pārmaiņas reģionos. "Joprojām nav atrisināts jautājums par reģionālajām pašvaldībām. Neskaidrības arī, kā tuvākajā nākotnē pozicijes plānošanas reģionus," uzsvēra A.Šulcs. Bet novadu izveidi Latvijā kopumā ministrija vērtē kā pozitīvu tendenci. Galvenais ieguvums – investīciju ievērojamais pieplūdums pašvaldību teritorijās - gan reformu nauda vairāk nekā 100 miljonu latu, arī Lauku atbalsta dienesta finansējums un vēl citi uzņēmējdarbības finansējuma avoti. Uzskatāmākais veikums – sakātotā infrastruktūra. Savukārt negatīvā tendence - iedzīvotāju skaita katastrofālais samazinājums valstī kopumā.

Deputātes REGĪNAS BROKĀNES uzskats: -Pārāk maz laika aizritējis, lai patiesi izvērtētu reformas plusus un minusus. Joprojām valstī nenotiek pats svarīgākais – ražotņu atvēršana. Mūsu novads ir tālu no Rīgas, tāpēc te būtu vajadzīga pārstrāde lauku ražotājiem, lai var pārdot savu produkciju. Jāizvērtē arī pašvaldību budžetu veidošanās. Galvenais ienākumu avots ir iedzīvotāju ienākuma nodoklis. Diemžel mūspusē cilvēki saņem ļoti zemu atalgojumu, uzņēmējdarbība ir niecīga, līdz ar to arī pašvaldība nav bagāta. Tas viss kopā griežas vienotā ritenī, gremdējot attīstību laukos.

Otra lieta – šausmīgā birokrātija, kas cilvēkus atbaida rīkoties un pievērsties uzņēmējdarbībai. Arī pašvaldībām vajadzētu dot lielāku brīvības rīcību nodarbinātības un uzņēmējdarbības veicināšanā.

Deputāta ULDA MATISĀNA uzskats: -Izskatās, ka mazie lauku ciemi tuvākajā nākotnē pazudis. Būtu jāveicina un jādara pretējais – lai tie nepazustu. Diemžel gan mūsu valdība, gan arī mēs, dome, ar savu darbību veicienām Mazāko nomales ciemu izputēšanu. Tā ir.

Novada domes priekšsēdētāja SERGEJA MAKSIMOVA uzskats: -Novadu reformai ir gan plusi, gan minuss. Apsveicamas, ir, piemēram, simtgainieku un skolēnu ābolu programmas. Sliktākais – iedzīvotājus māca totāli nestrādāt un pieradina prasīt pabalstus. Tā ir nācijas sava veida iznīcināšanas programma.

Izsludina konkursu projektu iesniegumu pieņemšanā

Lauku atbalsta dienests izsludina atlāķu konkursu projektu iesniegumu pieņemšanai vairākiem pasākumiem. Projektu pieņemšana "Atbalsts daļēji naturālo saimniecību pārstrukturizēšanai" 4.kārtai Ziemeļaustrumu reģionālās lauksaimniecības pārvaldes teritorijā sāksies ar šī gada 21.novembri un turpināsies līdz 21.decembrim. Projektu iesniegumu saskaņošanas beigu termiņš ar konsultantu ir šī gada 5.decembri.

Tāds pats iesniegumu pieņemšanas termiņš – no 21.novembra līdz 21.decembrim - ir arī pasākumam "Lauku saimniecību modernizācija" 11.kārtai un pasākumam "Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem" 2.kārtai. Projektu veidlapas un metodiskos norādījumus meklēt mājas lapā www.lad.gov.lv.

Konkurss jaunajiem lauksaimniekiem

Lai veicinātu Latvijas lauku attīstību, otro gadu pēc kārtas izsludināts konkurss jaunajiem lauksaimniekiem "Senču aicinājums". Galveno balvu saņems cilvēks, kurš veiksmīgi nodarbojas ar lauksaimniecību, izkopj lauku dzīvesveidu, kā arī sociāli atbildīgi veicina lauku dzīves vides saglabāšanu un attīstību. Pieteikties konkursam var līdz 13.novembrim.

Konkursa organizatori atgādina, ka var pieteikties gan paši, gan arī pieteikt sev zināmus jaunos lauksaimniekus (kaimiņus, radiniekus, studiju biedrus). Žūrijā darbosies astoņi dažādu jomu profesionāļi. Plašāka informācija par konkursu mājas lapā www.zemniekusaeima.lv.

Mācības

Kārtīgu dīķi ar caurteci

Lauku konsultāciju centra Balvu nodaļa uz mācību semināru aicināja pieredzes bagāto a/s "Nagļu" zivkopi ANATOLIJU JESKO. Zivju dīķu apsaimniekotājiem rudens pusē jaujātājumu daudz: kā veiksmīgāk sagatavoties pārziemošanai, ar ko vislabāk piebarot zivis, ko darīt, lai zivis neslāptu un tamlīdzīgi. Semināra laikā ritēja spaigas sarunas un viedokļu apmaiņa.

Dīķu ipašnieki jautāja: ko darīt, lai zivis neslāptu? Pirmais bauslis: zivim vajag svaigu ūdeni, bagātinātu ar skābekli. Vislabāk, ja dīķu saimniecība ierīkota tā, ka tur ir caurtece. Arī Anatolijam Jesko ir dažāda pieredze, apsaimniekojot "Nagļu" dīķus. Pērnziem viena dīķi februārī nobeidzās aptuveni astoņas tonnas mazuļu. Iemesls? Zivkopis teic, mazuļi nebija nobarojušies pietiekamā svarā, tikai 14 gramus lieli. Dīķos, kur mazuļu svars sasniedza vismaz 25 gramus un vairāk, tie izdzīvoja pilnībā.

Pēdējās ziemas bijušas ar pamatīgu sniega kārtu un biezū ledū. Speciālists uzsver, ka dīķos neaizsalstošā ūdens slānim vajadzētu būt vismaz 120 centimetru biezumā. Tas ļauj aprēķināt nepieciešamo dziļumu, rokot ūdenstilpnē. Pēdējo gadu pieredze apliecina viennozīmīgu faktu: dīķos, kur iztika bez caurteces, ūdens sasala pārlieku biezā slāni un zivis aizgāja bojā. Pērnajā pavasarī zivsaimniecība "Nagļu" saņēma izteiktu pieprasījumu pēc mazuļiem, taču arī viņiem nebija, ko gribētājiem pārdot.

Rokot dīķus, ipašnieki, protams, vispirms vadās pēc savām iespējām. "Nagļu" saimniecībai ir savi ilggadēji standarti. Piemēram, ziemas dīķi ir 0,5 hektāra platībā, bet dziļums pie zivju nozvejas vietas sasniedz 3 - 3,5 metrus.

Vienu centrālo grāvi

Rokot dīķus, zivkopis iesaka tajos ierīkot vienu centrālo grāvi. Nolaižot ūdeni, zivis palēnām virzīsies augšup ceļā uz "ķērāju" un būs viegli nozvejojamas. 60. gados "Nagļu" saimniecības pieredzē gan bija citāds piegājiens – dīķu saimniecībā ierīkoja simtiem grāvju. Kad nolaida ūdeni, pie katras tāda grāvīša palika pa zivju tiesai, un pēc tam bija jāapstāgā visa dīķa platība un zivis jāuzlasa. Tas bija darbītīlīgi. Vienīgi, ja dīķi ir kāda padzīlināta bedre, var izveidot papildu grāvi, lai zivis no bedres tiktū prom.

Semināra dalībnieki jautāja: ar ko zivis vislabāk barot? Zivkopis atzina, ka vislabāk, protams, noder speciāla piebarošanai domātā granulētā kombinētā barība. Nagļos dienā izbaro ne mazāk par piecām tonnām. Vienīgais mīnuss – šī speciāla barība izmaksā dārgi - 26 santīmus kilogramā. Var barot arī ar daudz ko citu: miežiem, kviešiem, auzām (taču tās peld ūdenim pa virsu), kukurūzu, zirņiem, pupiņām, lupinu, vīķiem, saulespuķu maisījumu, zivju, asins vai kaulu miltiem, ozolzīļu miltiem, vārītiem kartupeļiem. Miltus izbaro maisījumā.

Dīķis – izklaidei un priekam

Ar lielu interesu uz semināru bija nācis BENEDIKTS ANČS. Viņa īpašumā Balvu

Skābekļa mēraparāts. Zivkopis iepazīstināja ar oksimetru – skābekļa mērāmo aparātu, kas lietī noder dīķu apsaimniekotājiem. Ar tā palīdzību izmēra skābekļa daudzumu ūdenstilpnē. Ziemas mēnešos to iesaka darīt vismaz reizi nedēļā.

Derīgi padomi. Zivkopis piekodināja atcerēties, ka forelēm kritiskā skābekļa norma ūdenstilpnē ir 2,8 miligrami uz litru. Karpas toties piecieš rādītāju 0,5.

Zivju krājumi.
80.gadu nogalē
"Nagļu"
zivsaimniecības
kompleksā
apsaimniekoja 3200
hektāru platību un
gadā ieguva vismaz
1000 - 1500 tonnas
zivju, ko iztiroja pāris
mēnešos – septembrī,
oktobrī, novembrī un
decembra sākumā.
Tagad "Nagļos" gadā
saražo 220 tonnas un
zivis tirgo visu gadu.

novadā ir viens kārtīgs dīķis – stiepjas 200 metru garumā, 20 metru platumā un dziļums tajā sasniedz 3-4 metrus. Dīķi dzīvo līdakas, karūsas, karpas. Benediktu interešēja, kā sagatavoties ziemošanai, lai zivis neslāptu. Pērnās ziemas pieredze liecināja, ka tāds fakts notika. Viņa dīķi caurteces nav, bet ar svaigu ūdeni dīķis papildinās pavasaros un arī rudeņos, ja

ir pieteikamas lietavas. Saimnieks atzīst, ka dīķa apsaimniekošana viņam ir tikai hobījs, bet ar biznesu viņš nodarboties negrasās. Benedikts teic: "Par to naudu, ko ieguldīju dīķa rakšanā, es no "Nagļiem" varētu vest zivis visu atlikušo mūžu. Taču dīķis man sagādā zivju makšķerēšanas prieku un noder izklaidei."

Lappusi sagatavoja M.Sprudzāne

Draudžu dzīve

Atvērta bibliotēka un ekspozīcija

Šķilbēnu Sāpju Dievmātes Romas katoļu baznīcā atvērta garigās literatūras bibliotēka un skatāma pastāvīga liturgisko lietu ekspozīcija.

Daļa priekšmetu atrodas skapjos

Interesentiem, kuri vēlas apskatīt liturgiskos priekšmetus, ir iespēja uzzināt arī par to vēsturi un pielietojumu. To savā stāstījumā skaidro Rekavas vidusskolas latviešu valodas un literatūras skolotāja un katehēte Anita Koniševa. "Izveidot liturgisko lietu pastāvīgo ekspozīciju ierosināja priesteris Sergejs Ivanovs, kad kalpoja mūsu draudzē. Šķilbēnu vecās baznīcas jeb agrākās klēts telpās viņš atrada daudzus vērtīgus priekšmetus, ko vēlējās, lai apskata arī citi cilvēki. Dažus eksponātus priesteris atveda arī no Baltinavas un izteica domu, ka vajadzētu sākt veidot muzeju. Latvijā pagādām nav liturgisko lietu muzeja, bet eksponātu ir daudz. Žēl, ka tie var aiziet nebūtībā. Priesteris Sergejs kopā ar kādu priesteri no Kuldīgas šo vasar palīdzēja iekārtot šo ekspozīciju," stāsta A.Koniševa. Ir doma, ka kādreiz ekspozīcija varētu atrasties vecās baznīcas telpās, jo telpa, kur tā atrodas pašreiz, visiem priekšmetiem ir par šauru. Tāpēc liela daļa eksponātu pagādām atrodas skapjos. Vēl nav apkopots, cik priekšmetu pavisam kopā skatāmi ekspozīcijā.

Daudz vērtīgu eksponātu

Liturgiskos priekšmetus Šķilbēnu katoļu baznīcā apskata gan dievnama apmeklētāji, gan citi interesenti. "Bija atbraukusi pensionāru grupa no Rīgas 40 cilvēku sastāvā, arī Latvijas Universitātes Geogrāfijas fakultāti beigušo studentu grupa. Tāpat ekspozīciju apskatīja arī ciemiņi no Ludzas, Balviem un citām vietām. Apmeklētājiem skatāmie priekšmeti patīk, viņi interesējas, kad un kā tos izmantoja," stāsta A.Koniševa. Liturgiskie priekšmeti ir kopš tiem laikiem, kad svētās Mises notika latīņu valodā, tas ir, līdz 1960.gadam. Vecāka gadagājuma sievietes ilgi pētījušas un nevarējušas atcerēties, kad baznīcā izmantoti, piemēram, pārnēsājamie altāri. Ekspozīcijā tie redzami pat trīs. Vērtīgu eksponātu starp liturgiskajiem priekšmetiem ir daudz. Piemēram, altāra iesvētišanas marmora plāksne ar relikvijām. "Kādreiz, kad dibināja baznīcu, nevarēja to iesvētit, kad altāri neglabājās plāksne ar relikvijām. Zīmogs un bīskapa paraksts liecina, ka plāksnē tiešām atrodas relikvijas," skaidro katehēte. Liela vērtība ir arī ciemī priekšmetiem – 1733.gadā apzeltītajam bīkerim, altāra krucifiksam, priesteru tēriem, krēslam, procesiju tēriem u.c. Skatāmi vairāki rokdarbi, jo tēri un citi priekšmeti, piemēram, misāles spilvens (to kādreiz izmantoja kā grāmatas paliktni), izšuti ar rokām, kas kādreiz bija prestiža lieta. Ekskursanti, kuri piesaka ekskursijas, var aplūkot arī terciānu karogu. "Kādreiz draudzē bija terciānu māsas, kuru dzīve lidzinājās klostermāsām, viņām bija savi tēri un karogs. Kad māsas nomira, viņas apglabāja terciānu tēpos," zina stāstīt A.Koniševa.

Bibliotēkā. Par garigās literatūras bibliotēku, kas atrodas Šķilbēnu katoļu baznīcā, atbild Anita Skangale. "Bibliotēkai pagaidām ir aptuveni 14 pastāvīgi lasītāji," saka A.Koniševa (attēlā).

Foto - A.Kirsanovs

Liturgiskās lietas. Par katru skatāmo priekšmetu katehēte Anita Koniševa stāsta ar interesi un aizrautību.

Foto - A.Kirsanovs

Katrai lietai sava pieļetojums

Daudzi ekskursanti neatpazist vairākus priekšmetus, arī klabekli. Tas ir gatavots no koka un izmantots Lielā gavēņa laikā, Lielajā piektdienā, kad baznīcas apmeklētājiem nedalīja Sakramantu. Klabekli dievkalpojuma laikā lietoja zvaniņu vietā. Pie katra eksponāta atrodas papīra lapiņa ar tā nosaukumu, savukārt pie ekspozīcijas telpas sienām piestiprinātas lapas ar vairākām lūgšanām. Dažas no tām priesteri kādreiz skaitīja, velkot priestera apģērbu. Katram apģērbam atbilda speciāla lūgšana. Tagad, kā stāsta katehēte, priesteri var izvēlēties – skaitīt šīs lūgšanas vai nē. Ikiens var tuvumā apskatīt arī dievmaizītes – mazās, ko svētājā Misē saņem ticīgie apmeklētāji, sauc par komunikantiem, bet lielo dievmaizīti, ko lauž priesteris, sauc par hostiju. Ir aplūkojami arī dažādi trauciņi, kur atradās eļļas vairākiem dzīves gadījumiem. "Piemēram, ja priesteri aicināja pie veca un slimā cilvēka, kur nebija kristīts un iestiprināts, izmantoja hrizmu. Dodoties pie slimā cilvēka, priesteris nedrīkstēja runāt, jo ceļu pavadija lūgšanā," zina stāstīt A.Koniševa. Šajos jautājumos viņa ieguvusi zināšanas gan mācoties par katehētu, gan ieklausoties priestera Sergeja Ivanova un citu garīdznieku teiktajā.

Aicina ziedot grāmatas

Garigās literatūras bibliotēku pārsvārā apmeklē skolēni un pirmsskolas vecuma bērni, arī daži pieaugušie. "Jaunatnei vairāk interesē bērnu garīgā literatūra, svēto dzīves apraksti, pieaugušajiem –

liecības par garīgo dzīvi, notikumi, kas apliecinā Dieva esamību. Jautā pēc literatūras, kur lasāms, kā Dievs palīdz cilvēkiem. Prasa arī žurnālus un citus izdevumus," stāsta A.Skangale. Pagaidām bibliotēkā ir neliels garigās literatūras grāmatu klāsts, bet ar laiku tas paplašinās. Grāmatas iegādātas ar ziedojušu palīdzību, to pirkšanai nav līdzekļu. Bibliotekāre, kura darbojas baznīcas bibliotēkā svētdienās pēc svētās Mises, aicina ikvienu ziedot garīgo literatūru, lai tā būtu pieejama ikvienam interesentam. "Lasītāji pārsvarā nem grāmatas uz mājām, daži lasa arī uz vietas, baznīcas telpās. Pēc tam kopīgi pārrunājam izlasīto," saka A.Skangale. Viņa nemitīgi papildina zināšanas par garīgo dzīvi ne tikai lasot grāmatas un citus pieejamos materiālus, bet arī apmeklējot dažādus kursus. Izmantojot internetu, mācās Kristīgās dzīves institūtā, ir iesaistījusies Bībeles studijās. "Uzskatu, ka šīs zināšanas, ko iegūstu, ir joti vajadzīgas. Man ir vieglāk un saprotamāk piedalīties svētajā Misē, izprast garīgo dzīvi. Ikiens ir svarīgi sakārtot attiecības ar Dievu. Domājot par sevi, uzskatu, ka vispirms jādarbojas savā ģimenē, tad baznīcā. To, ko esmu devusi saviem mīļajiem, varu dot arī tālāk. Dievam viss ir iespējams," uzsver A.Skangale. Pēc viņas domām, svarīgi iepazīstināt bērnus ar dzīves garīgo pusī. Domājot par to, Anita no interneta veido krāsojamās grāmatīņas bērniem, kur atainoti Bībeles notikumi. Tās labprāt izmanto pirmsskolas un sākumskolas klašu audzēkņi, kā arī Anitas mazbērni, kuri mācās Rīgas katoļu ģimnāzijā. Nākotnē viņa Šķilbēnos vēlētos organizēt garīgās dzejas dienas, bērnu zīmējumu izstādes un citus pasākumus.

Īsumā

Atzīmē Mirušo piemiņas dienu

2.novembrī katoļi atzīmē Mirušo piemiņas dienu. Joprojām ir arī svecīšu vakaru laiks, kad pieminam mirušos. Vai šajā laikā vajag viņiem veltīt vairāk lūgšanu un ticēt, ka saikne ar mirušajiem tuviniekiem neizgaist? Katehēte Daina Medineice stāsta: "Senāk šim jautājumam nebiju pievērsusi īpaši lielu vērību, bet šajā vasarā Dievs uzdāvināja sarunu ar māsu Kristu, kas lūdz par mirušajiem. Viņa stāstīja, ka lūgšanas par mirušiem, gavēšana viņu nodomā un svētās Mises pasūtīšana ir ļoti svarīga tiem, kas nonākuši šķīstītāvā. Katra mūsu lūgšanīja viņu nodomā mazina mirušo ciešanas un tuvina Dieva valstībai. Kad cilvēks ir nomiris, viņš pats vairs nevar sev palidzēt, tikai mūsu lūgšanas. Kad mēs lūdzam, Dievs pirmo svēti lūdzēju, tikai tad to, par ko lūdzam! Tātad lūgt par otru ir ļoti izdevīgi."

2.novembrī, kā stāsta priesteris Alberts Budže, notiek sēru procesijas dievnamā, kapsētas un apkārt baznīcā. Sekojot priesterim, ticīgie dzied "Viņās pastardienas briesmās...". Piecas reizes procesija apstājas, lūdzot par priesteriem, vecākiem, piederīgiem, kapsētā apbedītiem, šķīstītāvā esošām dvēselēm. Procesija simbolizē cilvēces vēsturisko ceļojumu uz mūžīgā Tēva mājām. Procesija atgādina mūsu zemes dzīvi un ceļojumu uz mūžību kopā ar tiem, kuri atdusas jau Dieva mierā.

Aicina sakopt un ziedot

Kapu vecākie ik pa laikam aicina iedzīvotājus piedalīties sakopšanas talkās, kas bieži vien ir maz apmeklētas. Slavītu kapu (Lazdukalna pagasts) vecākā Inga Kriviša šoreiz aicina cilvēkus ziedot līdzekļus, lai ierīkotu aku, darbarīku šķūnīti un tualeti. "Iedzīvotāji interesējas par šim lietām, bet, ja nav naudas, tos nevar uzbrūvēt," skaidro I.Kriviša.

Dievkalpojumi

ROMAS KATOĻU DRAUDZĒS

Tilža – 2.novembrī – Dvēselu dienā – 12.00; 4.novembrī 7.00; 6.novembrī 13.00; 13.novembrī 13.00; 20.novembrī – Kristus Karaļa svētkos – 13.00 (ziedojuši tiek vākti Garīgā semināra uzturēšanai); 27.novembrī 13.00 (sākas jaunais Baznīcas gads).
Vecīlža – 4.novembrī 8.30.

Rugājos – 2.novembrī 9.00; 6.novembrī 16.00; 13.novembrī 16.00; 20.novembrī 16.00; 27.novembrī 16.00.

Baltinavā – 2.novembrī 15.00; 6.novembrī 11.00; 13.novembrī 11.00; 20.novembrī 11.00; 27.novembrī 11.00.

Šķilbēnos – 2.novembrī 18.00; 6.novembrī 9.00; 13.novembrī 9.00; 20.novembrī 9.00; 27.novembrī 9.00.

Bēržos – 2.novembrī – Visu ticīgo mirušo piemiņas dienā – 10.00; 6.novembrī 10.00; 12.novembrī 12.00 notiks dziedināšanas dievkalpojums, kuru vadīs priesteris Jāzeps Sitnieks (jāņem līdzi olivella, sāls un ūdens); 13.novembrī 10.00; 20.novembrī 10.00; 27.novembrī 10.00.

Augustovā – 2.novembrī 12.00; 6.novembrī 12.00; 20.novembrī 12.00; 27.novembrī – Adventa 1.svētdienā – 12.00.

Krišjāņos – 2.novembrī 15.00; 13.novembrī 13.00; 27.novembrī 15.00.

Skujetniekos – 4.novembrī 12.00; 18.novembrī 12.00.

Vilakā – svētdienās 9.00 un 11.00; darbdienās 8.00.

Kupravā – svētdienās 14.00.

Liepnā – svētdienās 12.00.

Zīguros – sestdienās 15.00.

EVANGĒLISKI LUTERISKĀJĀS DRAUDZĒS

Balvos – 6.novembrī 10.00; 13.novembrī 10.00 (bez Dievgalda); 18.novembrī 10.00 - Latvijas Valsts svētku dievkalpojums; 20.novembrī 10.00 - Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums; 27.novembrī 10.00 - Pirmās Adventes ģimeņu dievkalpojums.

Tilža – 13.novembrī 16.00; 27.novembrī 13.00 – Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums.

Vilakā – 13.novembrī 12.00 – Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums; 27.novembrī 17.00 – Pirmās Adventes dievkalpojums.

PAREIZTICĪGAJĀS DRAUDZĒS

Baltinavā – 5.novembrī 10.00 (aizlūgums par mirušajiem).

Šķilbēnos – 6.novembrī 9.00 (aizlūgums par mirušajiem); 26.novembrī 10.00.

Rugājos - 12.novembrī 10.00 (aizlūgums par mirušajiem).

Svecīšu vakari

ROMAS KATOĻU DRAUDZĒS

Zācu kapos - 2.novembrī 16.00;
Rozu kapos - 2.novembrī 17.00 (svētā Mise) un 18.00 (kapos);
Cūkusalas kapos - 5.novembrī 13.00;
Lutinānu kapos - 5.novembrī 15.00;
Slobodas kapos - 5.novembrī 16.30;
Dansku kapos - 12.novembrī 12.00.
EVANGĒLISKI LUTERISKĀJĀS DRAUDZĒS
Miezāju kapos - 5.novembrī 15.00.

Lappusi sagatavoja A.Socka

Īsumā

Vecāku diena Tilžā

21.oktobrī Tilžas vidusskolā norisinājās tradicionālā Vecāku diena. Vecāki apmeklēja mācību stundas, iepriekš ieinteresēti un aktīvi to izmantoja sākumskolas bērnu mammais. "Mazie skolēni no sirds mudina māmiņas atrākt un vērot, kā viņi darbojas mācību stundās, bet bēdājas, ja māmiņa ir aizņemta un nevar atrākt. Pēc mācību stundām Tilžas vidusskolas sākumskolas skolotāju metodiskā komisija aicināja vecākus uz kopīgu seminārnodarbību," stāsta direktora vietniece izglītības jomā Inta Slišāne. Skolotāja Inese Pujate uzskatāmi, vienkārši un sirsniģi runāja par piecām mīlestības valodām, kādas vecāki var izmantot, veidojot emocionālo saikni ar savu bērnu. Skolotāja Daiga Jēkabsone dalījās pieredzē par mazo "kāpēciņu" pirmo pētniecisko darbu vadišanu, mudinot vecākus atbalstīt savu bērnu dabiskās izziņas intereses - vēlēšanos iepazīt pasauli. Savukārt 1.klasses skolotāja Ingrīda Ozoliņa iesaistīja klātesošās māmiņas (diemžēl uz sanāksmi nebija ieradies neviens tēvs) praktisku vingrinājumu veikšanā, kas palīdz attīstīt bērna mācīšanās pamatprasmes. Vecāku dienu noslēdza informatīva sanāksme, kurā vecāki tikās ar skolas administrāciju un sociālo pedagoģi Lieni Doni, uzsklausīja aktuālo informāciju par valsts pārbaudes darbiem, padomus darbam ar hiperaktīviem un talantīgiem bērniem, uzdeva jautājumus un izteica ierosinājumus skolas ēdnīcas darbam. Visas dienas garumā vecākiem bija iespējams satikties ar klases audzinātājiem un mācību priekšmetu skolotājiem individuālās sarunās.

Pārrunā aktualitātēs

25. oktobrī Balvu pamatskolā notika Balvu, Baltinavas un Rugāju starpnovadu klašu audzinātāju metodiskās apvienības (MA) sanāksme, kurā skatīja vairākus jautājumus. Par aktualitātēm audzināšanas darbā 2011./2012.mācību gadā un metodisko atbalstu audzināšanas darbā izglītības iestādēs klātesošos informēja Balvu pamatskolas direktore vietniece audzināšanas darbā, klašu audzinātāja Nadežda Bogdanova. Ar Balvu Bērnu un jauniešu centra piedāvāto pasākumu plānu šim gadam sanāksmes dalībniekus iepazīstināja centra direktore Lelde Leja. Latgales reģiona Iekļaujošas izglītības atbalsta centra vadītāja Terēza Čudarkina prezentēja pakalpojumus, kurus atbalsta centrs sniegs skolām. Pedagogi uzzināja arī par aktualitātēm interešu izglītībā, iespējām pedagoģiem papildināt savas zināšanas profesionālās pilnveides kursos Balvos un Tilžā, analizēja pagājušā mācību gada MA veikumu un izteica priekšlikumus turpmākajam darbam.

Skolēnu rudens brīvdienās Balvu, Baltinavas un Rugāju starpnovadu krievu valodas (svešvalodas) metodiskās apvienības (MA) vadītāja Natālija Garā apmeklēja MA vadītāju semināru Rīgā. Pedagogi pārrunāja aktualitātes krievu valodas mācīšanā, metodes, kā strādāt ar mācību komplektiem, dalījās pieredzē, kas gūta, apmeklējot kursus Maskavā, aicināja skolotājus un skolēnus piedalīties dažādos konkursos un krievu valodas olimpiādē. "Seminārā varēja arī iegūt informāciju par jaunākajiem mācību izdevumiem," stāsta N.Garā.

Konsultāciju diena Rugājos

Rugāju novada domē 26.oktobrī varēja saņemt konsultācijas bērnu drošības, savstarpējo attiecību un citos jautājumos. Tās sniedza Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas Rēzeknes reģiona Valsts bērnu tiesību aizsardzības galvenā inspektore Rita Vasiljeva un bāriņtiesu un audžuģimeņu departamenta referente Ilona Sutra. Sarunā aktīvi piedalījās un diskutēja Rugāju novada skolu, bāriņtiesas, sociālā dienesta un policijas pārstāvji. "Pārrunājām pašreizējo situāciju, problēmas bērnu audzināšanā, uzdevām interesējošus jautājumus," stāsta Lazdukalna pagasta sociālā darbiniece Anita Gavare. Tas, kā atzina sarunu dalībnieki, liecina ne tikai par veiksmīgu sadarbību, bet arī par kopīga risinājuma sekmīgas atrašanas iespējām.

Aktuāli

Apmeklē pedagogu konferenci

Trešdien, 26.oktobri, Rīgā notika konference "Konkurētspējīgs pedagogs: personība, kompetence, iedvesma", kurā vērtēja un analizēja, kuras ir pedagogam būtiskākās kompetences un kā pedagoga personība ietekmē izglītības kvalitāti.

Mīlēt darbu un bērnus

Konferencē piedalījās vairāk nekā 400 pedagogu, to apmeklēja arī vairāki mūsu novadu izglītības iestāžu pārstāvji. Vairāk par konferencē gūtajām atzinām stāsta Balvu Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes Vispārējās izglītības speciāliste Terēza Čudarkina: "Kopumā pasākums bija ļoti iedvesmojošs un saviļnojošs. Šādā konferencē varētu piedalīties ikviens pedagogs, kuru uzrunā viņa profesija, kuram svarīgi, ka viņš ir skolotājs. Katrs dalībnieks konferences laikā sev nemītīgi atbildēja uz jautājumu: kas ir skolotājs? Mani, piemēram, vienmēr uzrunā skolotāji, kuri ir pozitīvi noskaņoti. Konferencē izskanēja dažādi viedokļi par skolotāja grūto iekdienu un darbu, par kuru jādomā no rīta līdz vakaram. Tas ir normāli, ja cilvēks kaut ko dara un ir iegrīmis savā darbā." Konferencē vairākkārt uzsvēra, ka pedagoga personība veido profesionālo kompetenci. Pedagoga darbā īpaši svarīga ir iedvesma, tā virza attīstību. Gada sākumā veica visaptverošu pētījumu par pedagoga tēla uztveri sabiedrībā kopumā un tiešajās mērķa grupās – vecāku, skolēnu un pašu skolotāju vidū. Pētījuma dati liecīna, ka sabiedrībā pastāv daudzi un dažādi priekšstatī un pat mīti par to, kāds mūsdienās ir pedagogs un kādam viņam vajadzētu būt. "Skolotājs ir tas, kurš aizdedz skolēnos dzirksteli. Svarīgi, lai skolotājā, par spīti grūtiem laikiem, pašā neizdzīst šī dzirkstelīte," no konferencē dzirdētā saka T.Čudarkina. Konferences dalībnieki saņēma aicinājumu iet līdzi laikam, jo tehnoloģijas nemītīgi mainās un attīstās. Tomēr nevajag aizmirst, ka krīts un tāfele arī ir līdzekļi, ko var izmantot mācīšanas procesā. Un, ja skolotājs spej iedegt skolēnos dzirkstelīti, uzrunāt, uzturēt skolēnos interesi un uzmanību, izmantojot tikai kritu un tāfeli, tad viņš var arī neizmantot modernās tehnoloģijas. Skolotāji ir dažādi: cits iziet klases priekšā un *pajem* auditoriju, bet cits izmanto interaktīvo tāfeli un citas tehnoloģijas, bet tik un tā viņam nekas nesanāk.

Tāpēc viena no konferences dalībniecēm uzsvēra, ka visa pamatā ir mīlestība – ja mīlēsi savu darbu un bērnus, tad darāmais veiksies, neskatoties uz to, kādas tehnoloģijas izmanto. Pedagoģiem bija iespēja piedalīties radošajās darbnīcās, kur varēja iegūt jaunas zināšanas, vērtēt savas prasmes noteiktajā jomā un gūt iedvesmu, kā šīs prasmes izmantot darbā.

Pasniedz balvas

Konferences noslēgumā pirmoreiz notika Latvijas "Izglītības inovācijas balvas 2011" pasniegšanas ceremonija, kurā Valsts prezidents sveica atzinības rakstu un naudas balvu ieguvējus. Pasākumā piedalījās visi Latvijas "Izglītības inovācijas balvas 2011" pretendenti (saņemti 55 pieteikumi), balvas ieguvējus (no Rīgas un Druvienas) paziņoja svinīgajā ceremonijā. No Balviem uz inovācijas balvu pretendēja tikai Balvu Mākslas skolas pedagoģe Anita Putniņa.

Druvienas pamatskolas pedagogi balvu saņēma par iesniegto inovāciju: mācību procesa organizācijas formu un metožu maiņu, balstot tās uz pozitīvu savstarpējo sadarbību un radošumu. Šāda pieeja paredz, ka skola paplašina savas funkcijas, no izglītības iestādes klūstot par vietējās kopienas radošās izaugsmes centru, kurā ir visām vecuma grupām atbilstošs izglītības piedāvājums un izglītošanās procesā iesaistīta visa ģimene. "Arī mūsu novada mazajām lauku skolām ir, ko parādīt citiem. Ir skolas, kas kļuvušas par vietējās kopienas saliedēšanas un radošās izaugsmes centriem. Un, ja pati strādātu skolā, iespējams, mēģinātu startēt inovācijas balvas konkursā. Uz to rosinu arī citus skolotājus," saka T.Čudarkina.

Notiks seminārs

Pedagogu konference Rīgā bija viena no Eiropas Sociālā fonda projekta "Pedagogu konkurētspējas veicināšana izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos" aktivitātem. Savukārt Balvos 15.novembrī notiks cita šī projekta aktivitāte - seminārs, uz kuru aicinās starpnovadu izglītības iestāžu pārstāvju. "Projekta koordinatore ir Aiva Vekmane-Šķerba. Seminārā runāsim par pedagoga personību, darbu, kvalitātes uzlabošanu un citiem jautājumiem," stāsta T.Čudarkina.

Pieredze

Ciemojas Polijā un Velsā

Rugāju novada vidusskolas un Stacijas pamatskolas pārstāvji oktobri apmeklēja Polijas un Velsas (Lielbritānijā) skolas un citas iestādes, tikās ar vairāku zemju pārstāvjiem, lai iepazīstinātu ar sevi un mūsu pusi, uzzinātu vairāk par viņu dzīvi un kultūru, dibinātu kontaktus.

"Iepazinām izglītības sistēmu Velsā un viesojāmies klasēs. Skola, kuru apmeklējam, būtiski atšķiras no Latvijas sākumskolām - tā vairāk līdzinās pirmsskolas izglītības iestādei. Velsas izglītības sistēmā uzvars liks uz prasmju, nevis zināšanu apguvi. Šajā skolā skolēni mazāk raksta un mācās, sēzot solos. Attiecības skolā ir daudz brīvakas, kaut arī pastāv stingra un noteikta kārtība. Skolēni var skriet un spēlēties starpbrižos skolas pagalmā, līdz ar to ir daudz mierīgāki mācību stundās. Par Velsas skolas pamatlēmeki izvirzīts uzdevums: veidot draudzīgu un laimīgu skolu. Tas būtiski atšķiras no Latvijas skolām, kur svarīgāki ir mācību sasniegumi un skolu savstarējā konkurētspēja. Ľoti populāra skolu kustība Rietumeiropā ir par "zaļu dzīvesveidu". Skolas piedalās konkursos, lai iegūtu zaļas skolas karogu. Arī šī skola, kurā viesojāmies, bija videi draudzīga, taču, salīdzinot ar Stacijas pamatskolu, var teikt - mūsējā ir daudzreiz zaļāka," stāsta skolotājas Gunīta Pugeja un Zanda Arnicāne. Vizītes laikā notika skolu prezentācijas, kontaktinformācijas apmaiņa, skolotāji piedalījās izglītojošās ekskursijās. Nākamā Latvijas, Lielbritānijas, Īrijas un Polijas skolu pārstāvju tikšanās notiks 2012.gada martā Īrijā.

Polijā ciemojās trīs Rugāju novada vidusskolas skolnieces - Alise Feldmane, Vita Daukste un Kristīne Zača. Tur jaunietes mācījās komunicēt un strādāt grupās ar citu valstu (Polijas, Moldovas, Ukrainas un Latvijas) pārstāvjiem. "Nodarbiņas notika angļu valodā, varējām pielietot skolā iegūtās zināšanas. Protams, izmantojām arī krievu valodu, jo ne visi prata runāt angļu. Nodarbiņas un tēmas (identitāte, stereotipi, kultūras diskriminācija, savstarpējā komunikācija) tika pasniegtas ar spēlu palidzību. Klausījāmies nelielu lekciju par to, kas ir projekts un kā to rakstīt. Veidojām plakātus par savām

Pie skolas Velsā. Skolotājas ar interesī iepazīna svešās zemes izglītības sistēmu un ievērojamus apskates objektus.

projektu idejām, diskutējām, vai tas būtu realizējams," stāsta V.Daukste. Katras valsts kultūras vakārā jaunieši demonstrēja prezentāciju par savu valsti, gatavoja nacionālos ēdienus, spēlēja rotājas, stāstīja par tradīcijām, gērbās tautastērpos un dziedāja dziesmas, kas raksturīgas viņu valstij. Divas dienas valstu pārstāvji piedalījās ekskursijās, apmeklēja arī vienu no Gdanskas skolām, kur sniedza koncertu. "Poļu skolēni bija ļoti aktīvi, labprāt dejoja kopā ar mums latviešu tautas deju "Cūka griķos" un devās rotājās," stāsta V.Daukste. Viņa pārveda no Polijas ne tikai suvenīrus, bet arī jaukas atmiņas, jaunas zināšanas un prasmes. Tas bija arī interesants piedzīvojums, jo jaunietes pirmo reizi lidoja ar lidmašīnu.

Lappusi sagatavoja A.Socka

Cope

Lielo zivju zvejas laiks

Eiropas Savienība Latvijai draud ar nozvejas kvotu samazināšanu, arī zivju audzētāji nesteidz pircējiem piedāvāt savu preci. Tikai pēdējā laikā Balvos parādījies viens otrs svaigo zivju tirgotājs. Vai zivis izzūd arī mūsu ezeros un upēs? Ko par to saka pašmāju makšķernieki un zvejnieki?

Ir pienācis skaistākais un patīkamākais zvejnieku laiks - rudens, kad mūsu ezeros un upēs sāk aktivizēties un uzņemt barības vielas plēsīgās zivju sugas. Pārsvārā tās ir līdakas, asari, bet Balvu un Baltinavas novados - arī zandarti. Plēsēji šajās dienās uzdarbojas spēcīgi, līdz uznāks pirmais plānais ledus, tad apmēram nedēļas divas nekāda lielā cope uz mūsu upēm un ezeriem nenotiks, jo plānais ledus atbaida ne vien makšķerniekus, bet arī visas plēsīgās zivis jūtas baiļīgas pie pirmā ledus čaukstoņas. Tādēļ tagad ir pēdējais laiks, kad no ūdens var izvilkta skaistākos un prāvākos zivju eksemplārus, - secina baltinavietis un aktīvs makšķernieks Raudiņš, kurš īsto uzvārdu publiski izpaust nevēlējās.

Nebija labvēlīgas

Makšķernieks saka: "Šī un aizvadītā vasara mūsu Latgales zvejniekiem nebija tā stiprākā. Ziemas nedaudz iespāidoja zivju krājumus. Zivis nogura, jo bija bieza sniega sega, un svaigs ūdens ezeru dzelmēs ieplūda tikai pavasara pusē, kad parādījās pirmie saules stari. Tomēr lielu iespāidu uz lomiem tas neatstāja, jo baltās zivis - plīci, raudīnas, ruduļi - diezgan labi pārziemoja. Varbūt plaužiem bija nedaudz smagāk, jo plaudis reagē jūtīgi uz skābekļa trūkumu."

Aizvadītās vasaras bija diezgan neprognozējamas arī zivju nārsta laikā. Līnis, piemēram, nārsto rudzu ziedu laikā. Bet, kā novērots šogad, līni sāka nārstot jūnija sākumā, jo saules staros ūdens iesila un zivis kļuva aktīvākas. Nārsta laiks ievilkās līdz Jāniem, un rudzu ziedēšanas laikā visi līni jau bija iznārstojuši. Labus līnu lomus Baltinavas novada šovasar varēja izvilkta Svātūnes ezerā, kur šo zivju krājumi ir diezgan ievērojami. Visi zvejnieki zina, ka līnis "jāņem" uzmanīgi, jāpiebaro dienu vai divas iepriekš tajā vietā, kur plānots makšķerēt. Arī pats process jādara mieši, bez liekiem trokšņiem un kustībām. Nav brīnumi, ka šogad vīri Svātūnes ezerā saķera līnus, kuru svars bija no pusotra līdz diviem kilogramiem. Nebija viņu daudz, bet pēc ilgas gaidīšanas smuki līni nāca klāt. Bet jūlijā otrajā pusē to aktivitāte samazinājās, un tagad līni jau aizgājuši gulēt, tāpēc veltīgi tos kustināt.

Labākais laiks kert asarus

Tagad pats labākais laiks kert asarus. Tie savākušies lielos baros, jo asaris ir bara zivs. Ja klusās pēcpusdienās paskatās uz ezera virsmu, virs ūdens var redzēt apļus, kas nozīmē, ka apakšā peld diezgan lieli asaru bari. To ir daudz visu novadu ūdenstilpnēs, bet Baltinavas jo sevišķi. "Pēdējos desmit gados nebiju redzējis, kā vasarā Obeļevas ezerā, ticiet

Plēsoņa. Līdakas mute ir pilna ar asiem zobiem, un uz šo plēsoņu lielā mērā var attiecināt teicienu: neliec mutē pirkstu, nokodīs!

vai neticiet, ūdens griezās apaļos riņķos, burtiski vārijās, kur smalkās zivis zālēs dancoja," saka Raudiņš. Viņš atzīst, ka te liels nopolns zivju inspektoriem un arī sabiedrībai, jo reti kad makšķerējot gadās uziet nelegālus tīkli. Ja tīkli ir, tad tie ir licencēti, kuru garums nepārsniedz 30 metrus un domāti zivju nozvejai pašpatēriņam, ko atļauj likumdošana. Ja ezera apkārtmērs ir 3-4 kilometri, tad 30 metrus garš tīkls neiespāido ne nozveju, ne zivju daudzumu. Nemot vērā, ka likums nosaka, ka tīklu acu izmērs nevar būt mazāks par 40 milimetriem (4 centimetriem), tad rezultātā tiek izķertas lielākās, rupjākās zivis, kuras jau savu laiku nodzivojušas un "prasās" uz pannas.

Makšķernieks stāsta, ka, makšķerējot asarus, iepriekšējos gados to darījis vietas, kur ir diezgan ievērojams dzīlums un kur bija akmeņains vai smilšains ūdenstilpnes dibens. Taču kādā vecā kalendārā izlasījis ieteikumu, ko savulaik praktizējuši veci vīri, un tas attaisnojies. Viņš saka: "Vasaras otrajā pusē ar nelielu makšķerīti - 1,5 - 2 metrus garu kā zirga pātagu - pamēģināju zivis kert nevis no laivas vai pie ūdens labi pieejamā vietā, bet ielenot krūmos vai stārp lieliem kokiem. Tur atradu mazu placīti, kur makšķeri ar pludiņu un slieku var nevis iemest ūdeni, bet lēnām ielaist stārp zālēm un zariem. Tajās vietas notiek intensīva gan lielāku, gan mazāku asaru barošanās. Zivis grib "panemt" tos kukaiņus, kas krīt no koku zariem un zālēm. Kā šogad pārliecīnājos, šādās vietas stārp zālēm un zariem, kur it kā nav iespējams iemest makšķeri, itin labi kēras ne tikai asari, bet arī ruduļi. Nekad dzīvē nebiju domājis, ka dzīlumā līdz ceļgaliem pie kārku krūma var staigāt lielas zivis."

Zivju fonds - draudzīgs Latgalei

Gribētos, lai zivju krājumus novadu ūdenstilpnēs vairāk atjauno, izmantojot Zivju fonda līdzekļus. Ar Zivju fondu, kas atrodas Rīgā, Republikas laukumā 2, var sarunāt dažas labas lietas, iesniedzot projektus. Zivju fonda vadība ir atsaucīga un labvēlīgi raugās uz Latgales pašvaldībām, tagad nova-

diem, kas izrāda aktivitāti, saistītu ar zivju mazuļu atražošanu, arī zivju aizsardzību, dažādu zivju aizsardzības līdzekļu iegādi, it īpaši, kas saistīts ar tīklu ielikšanu nārsta laikā. Lai ūdenskrātuvē ielaistu zivju mazuļus, jābūt izstrādātiem tehniskajiem ekspluatācijas noteikumiem, tos izstrādā Zivsaimniecības pārvalde Rīgā. Šie noteikumi nosaka, kādas zivis jālaiž ūdenstilpē, cik lielā apjomā un kura suga būs dominējošā. Nebūtu vēlams "uz savu galvu" ūdenstilpē laist lielu daudzumu zivju mazuļu, ja viņiem tur nav perspektīvas - tos vienkārši apēdis. Pamatā jābūt kontrollzvejai, kas parāda, kādas zivju sugas ūdenstilpē ir dominējošās, kādas - mazāk dominējošas un kādu zivju sugu tur ielaist, lai rezultātā tās visas spētu dzīvot un vairoties. Zivju mazuļus Raudiņš iesaka pirk no sertificētām zivju audzētavām, kur tie ir veseli, jo pēdējā laikā novērots, ka diezgan daudzām baltajām zivīm uz kērmeņa parādās melni punkti, kas liecina par saslimšanu. Ja tādu zivi pārved no vienas ūdenskrātuves uz otru, var saslimt arī citas zivis.

Ieguldījums atmaksājās

Savu lielāko līdaku Raudiņš izvilkis Svātūnes ezerā. Rekordiste tā gan nav bijusi, taču vairāk par pieciem kilogramiem svērusi gan. Makšķernieks spriež, ka zivju pavairošana Baltinavas novada ezeros (un tieši līdaku), ir atmaksājusies, jo, braucot zvejā, nekad nav bijis tā, ka neizvilktu kaut pāris plēsīgo skaistuļu. Daudz copē mazizmēra, 50 centimetru un mazākas līdakas, kas liek noprast, ka uz priekšdienām šo zivju būs daudz. Sakerot pusaudzi līdaku, zivs ir jālaiž brīvā (jāmet pāri laivas malai). Makšķernieks dara to ar lielāko prieku, jo zina, ka mājās bez loma tik un tā neatgriezīsies. Galu galā viņš dabūs tādu zivtiņu, kādu kārojas, kādu nav kauns aizvest mājās pusdienām un arī atļauj nomakšķerēt makšķerēšanas noteikumi. Lielas līdakas Baltinavas pusē kēras arī Kuhvas upē, kas ir robežupe stārp Latviju un Krieviju, tikai nepieciešams izņemt atļauju, nokārtojot dokumentus ar robežsardzi.

Īsumā

Noķer Alūksnes līdaku!

Alūksnes ezerā 5.novembrī notiks spiningošanas sacensības "Alūksnes rudens līdaka 2011". Sacensībās var piedalīties ikviens interesents individuālā konkurencē. Galvenās balvas saņems trīs smagāko līdaku ieguvēji, būs arī balvas par lielāko zandartu un asari.

Sacensības sāksies jau pulksten 8.15 "Jaunsētās". Dalībniekiem līdzi jābūt makšķernieka kartei un makšķerēšanas atļaujai Alūksnes ezerā, ko varēs arī iegādāties uz vietas. "Sacensību dalībnieku pieteikšanās parasti notiek tās pašas dienas rītā. Gaidām arī dalībniekus no Balvu puses, kuri līdz šim ir piedalījušies spiningošanas sacensībās Alūksnes ezerā," saka sacensību organizatori.

Grozījumi Meža likumā

Tapis likumprojekts "Grozījumi Meža likumā", kas, iespējams, stāsies spēkā 2012.gada janvārī. Grozījumi Meža likumā raišķi plašu rezonansu sabiedrībā, jo šīs nozares loma Latvijas tautsaimniecībā ir neatsverama - tā veido piektā daļu valsts eksporta un ir saistīta ar 150 tūkstošiem mežu īpašnieku un 40 tūkstošiem nodarbināto. "Grozījumi Meža likumā" paredz, ka meža nozares atbalstam, attīstības un zinātniskās izpētes projektu finansēšanai, kā arī sabiedrības informēšanai un meža īpašnieku izglītošanai veidos Meža attīstības fondu līdz 2012.gada 31.martam. Ministru kabinets noteiks fonda pārvaldišanas kārtību.

Lai iegūtu informāciju par meža resursu stāvokli, kā arī analizētu meža un vides faktoru mijiedarbību, Latvijas Valsts Mežzinātnes institūts "Silava" veiks nacionālo meža monitoringu. Likumā plānots mainīt apliecinājumu saņemšanas kārtību. No likuma izslēgs nodaļu par apliecinājumu izsniegšanu, taču arī turpmāk apliecinājums būs nepieciešams, lai uzsāktu koku ciršanu. Tas nebūs vajadzīgs, lai cirstu kokus, kuru diametrs nepārsniedz 12 centimetrus, vai jaunaudzī līdz 20 gadu vecumam. Tāpat apliecinājumu nevajadzēs ārkārtas situācijās, kā arī ierīkojot un uzturot robežstigas. Savukārt cērtot sausos un vēja gāztos kokus, meža īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam par to reizi gadā būs jāpaziņo Valsts meža dienestam.

Ar 2015.gadu meža īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam būs pienākums izstrādāt meža apsaimniekošanas plānu, ja kopējā apsaimniekotā meža platība pārsniedz 10 tūkstošus hektāru.

Plānots, ka turpmāk par īpašumā vai tiesiskajā valdījumā esošu mežu būs jāveic ne tikai pirmreizējā inventarizācija, bet tā būs jāatkārto vismaz reizi 20 gados. Inventarizāciju varēs veikt akreditētā atbilstības novērtēšanas institūcijā sertificēta persona, kuras profesionālā darbība ir civiltiesiski apdrošināta. Plānots, ka šī likuma norma stāsies spēkā 2014.gadā. Meža likumā paredzēts mainīt arī nosacījumus, kādos gadījumos atļauta kailcirte un kā veicama sanitārā cirte.

Saeima grozījumus Meža likumā ir pieņēmusi, taču Valsts prezidents tos pagaidām vēl nav izsludinājis.

Tiekas ar Māri Olti

Televīzijas seja. Zaļā dzīvesveida atbalstītājs un TV seja Māris Olte Grāmatu svētkos Balvos tikās ar skolēniem, tostarp arī Stacijas pamatskolas audzēkņiem. Gaidot šo tikšanos, bērni bija izlasījuši Māra Oltes grāmatu "Matīsa piedzīvojumi mežā". Sarunās ar grāmatas autoru, laiks pagāja nemano. Tagad bērni zinās, kas ir M.Olte, kur viņš dzīvo un kur viņu meklēt, ja runa ir par dabu un tās aizsardzību. Bērniem gan viņš vairāk pazīstams kā raidījuma "Vai esi gudrāks par piektklasnieku?" vadītājs.

Darbi novembrī

Augļu dārzā:

- Pirms sala iestāšanās griež spraudējus un uzglabā upenēm, jānogām, sala jutīgo šķirņu augļu kokiem, arī vīnogulājiem.
- Avenēm izgriež vecos dzinumus.
- Kalķo augļu kokus un, ja iespējams, arī augsnī.
- Apsien augļu koku stumbrus, lai grauzēji netiek klāt.
- Pabeidz vīnogulāju apgrīšanu. Vīnogulājam atstātos zarus atbīrvo no balstiņiem, sasien saišķos un noliec pie zemes, sagatavojojat jau segmateriālu.
- Piesedz jaunos zemeņu stādijumus.
- Nogriež sānu atvases krūmcidonijām.
- Ja pēkšķi uzkrit bieza sniega sega, nepieciešams nopurināt augļu kokus un dekoratīvos krūmus.

Košumdārzā:

- Iestājoties salam, ieziemo vīnogulājus, mežvīteņus un rozes.
- Nosedz šoruden stādītās narcises, hiacintes, trompetlīlijas.
- Nogrābj sakritušās lapas no zāliena, kompostē augu atliekas.
- Jeziemo toveraugus.
- Iztira dīķi no rudens lapām.
- Kalķo zālienu.

Telpās:

- Kaktusus novieto vēsā, sausā telpā.
- Samazina laistišanu un mēslošanu telpaugiem.
- Augiem rasina lapas.
- Sāk modināt amarilli, lai tas uzziedētu Ziemassvētkos.
- Turpina mēslot un laistit ciklamenas.
- Sašķiro vasarā ievāktās puķu sēklas.

Pagrābā:

- Vēdina pagrabu.
- Uzmanā, lai pagrabā neieviešas grauzēji.
- Uzmanā, kā glabājas sakņu un ābolu raža, izvāc bojātos dārzeņus un augļus.

Sakņu dārzā:

- Līdz salam jānovāc pēdējie vēlie kāposti un puravi.
- Novāc sakņu selerijas.
- Kalķo augsnī.
- Ja nav uzsalis, var apbērt rabarberus ar satrūdējušiem kūtsmēsiem.

Siltumnīcā:

- Apkuriņāmās siltumnīcās sēj redīsus un salātus.
- Neapkuriņāmās siltumnīcās iztira no augu paliekām un dezinficē.
- Apkuriņāmās siltumnīcās aizblīvē spraugas.

Dārza darbiem nelabvēlīgas dienas:

23., 24., 25.novembris.

Lai justos mundri

Velamās atslodzes dienas. Laiks pirms un pēc Mēness fāžu maiņas, kad ieteicams atturēties no ēšanas, var lietot tikai ūdeni vai nesaldinātu tēju - **2.** (12.30-20.42), **10.** (15.40-24.00), **11.** (00.00-04.52), **18.** (11.25-19.03), **25.** (02.58-13.22) **novembrī.**

Piemērotas dienas pirts un ķermeņa kopšanas procedūrām, masāzai - **14., 15., 23., 24.novembrī.**

Īstais laiks ģenerāltīršanai, jo, šajā dienā veikta, tā nodrošina ilgāku kārtību un svaigumu mājās. Izmazgātā veja ir tīrāka - **23., 24.novembrī.**

Īstā diena matu kopšanai, griešanai - lai tie ātri augtu, būtu veselīgāki un frīzūra saglabātu formu - **17., 18., 19., 20., 27., 28.novembrī.**

Diena, kas piemērota skaistumkopšanai - **3., 21., 22., 28.novembrī.**

Īpaši veiksmīga diena tiem, kuri ļaujas un paļaujas uz to, ka viss notiek īstajā laikā un vietā - **9., 18., 27.novembrī.**

Īpaši veiksmīga diena tiem, kuri notikumu gaitu labprāt ietekmē paši - **4., 14., 22., 24.novembrī.**

Mēness tukšais laiks - piemērots laiks, lai pabeigtu iesākto, sakārtotu domas un atpūstos. **Novembrī - 1.** (23.00-24.00), **2.** (00.00-00.08), **4.** (05.40-09.18), **5.** (10.05-24.00), **6.** (00.00-21.02), **9.** (07.46-09.45), **11.** (18.27-22.10), **14.** (05.42-09.19), **16.** (07.22-18.17), **18.** (21.05-24.00), **19.** (00.00-00.19), **21.** (00.21-03.16), **23.** (01.04-03.58), **25.** (01.04-03.57), **27.** (02.06-05.04), **29.** (01.01-09.01).

Labs rīts sākas ar sakārtotu vakaru.

Veiksmei patīk līdzsvars.

Laika zīmes

Novembris (Dvēselu, Sala, Mārtiņa mēnesis)

1. novembrī ir Garu diena. Šajā dienā senču gari nāk uz savām bijušajām mājām, lai redzētu, kā dzīvo dzīvie un vai sargā sentēvu tikumus.

Ticējumi. Kādi vēji iepūš 1. novembrī, tādi pārsvarā pūtis laikā no Katrīnām līdz Andrejiem.

2. novembrī ir Dvēselu diena. Visu šogad mirušo dvēseles klist apkārt līdz pat Dvēselu dienai, kad tās paliekamu vietu atrod kapsētā.

Ticējumi. Sals Dvēselu dienā sola sniegainu un aukstu ziemu. Ja miglaina Dvēselu diena - būs mīksta ziemā.

10. novembris ir Mārtiņi - sala mēneša galvenie svētki. Ja Jurģis (23. aprīlis) iezīmēja zemes darbu, pieguļas un ganu laika sākumu, tad Mārtiņi pretēji - visa tā nobeigumu.

Nedēļu, kurā iekrīt Mārtiņdiena, sauc par Mārtiņa nedēļu. Šīs nedēļas Piektvakars nozīmēja Veļu laika beigas. Ar Mārtiņu vakaru sākās Budēļu laiks, kas turpinājās līdz pat Metenim. Mājinieki budēlus centās godam uzņemt un pamielot. Ja budēlos Mārtiņos vairāk iet vīrieši, tad Katrīnās - sievietes.

Ticējumi. Ja Mārtiņos salst - Katrīnas (25. novembris) un Andreji (30. novembris) būs slapji, tajos līs. Ja nedēļā ap Mārtiņiem ir atkušpi - visa ziemā būs ar atkušpiem. Ja Mārtiņi ir skaidri - ziemā būs sali, bet

kopumā sagaidāms labs gads. Ja ap Mārtiņiem ir skaidras mēness naktis - būs skaidrs siena laiks.

21. novembrī ir Kustonu diena. Šajā dienā arī meža valdnies lācis "atmet visam ar kēpu" un dodas ziemas miegā.

Ticējumi. Ja laikā ap 21. novembri odi vēl sījājas, tad būs lēna, silta ziemā.

25. novembrī ir Katrīnas. Arī Katrīnās iet čigānos.

Ticējumi. Migla Katrīnās uz mīkstu, bet sniegainu ziemu. Ja Katrīnas čurā (līst), tad Andrejs spaida (salst). Sals laikā ap Katrīnām norāda uz siltu laiku Pavasara Mārā (25.marts).

30. novembrī svin Andrejus. Līdz tiem bija jānokauj visi tie mājdīvnieki, kurus nebija domāts izmitināt līdz pavasarim. Andreja nakti svarīga vieta ir zīlniečībai. Puiši pūlējās uz zīlētā, kādas viņiem būs līgavas, meitas - kādi būs līgavaini.

Ticējumi. Kādi Andreji, tāda visa ziemā. Ja Andrejos salst - ziemā sagaidāms stiprs sals. Ja līst - ziemā būs maiga un atkušaina.

Par laiku novembrī

Oktobris aizsteidzās ar jauku, siltu laiku. Oktobra salnas bijušas tik saudzīgas, ka dažviet ģeorgīnes vēl zied,

bet pūpolvītola zaros jaunie pūpoliši zīmējas. Arī kukaiņi vēl rosās, bet ķiršu koki, sniegu nesagaidījuši, nemet pēdējās sarkanrudās lapas. Tas liecina, ka ziemā nāks lēni un pakāpeniski.

Mēneša pirmajā pusē, laikā līdz Mārtiņiem (10.novembris), pārsvarā turpinās vēlam rudenim atbilstošs laiks. Rudenīgi silts, brīziem miglains, ar nelielu smidzinošu lietutību. Dažviet naktīs arī vieglas salnas. Ap Mārtiņiem laiks mainīsies un, iespējams, Mārtiņa nedēļas beigās, ap 13. novembri, vietām jau varētu snigt. Vēlāk, mēneša vidū, īslaicīga sniega mākoņi jau pārstaigās daudzviet un sals pastiprināsies. Tam sekos arī atlaideņi, kas radīs šķidoni un slidenus ceļus. Novembra otrajā pusē, laikā ap Katrīnām (25. novembris), sals var pastiprināties un nokrist līdz -12 grādu atzīmei. Nokrišņi sniega veidā palielināsies, reizēm arī putinās. Laiks jau droši pagriezīsies uz ziemas pusī.

Rudens zīmīgās dienas (Mārtiņi, Katrīnas, Andreji) nosaka valdošos vējus, bet jo īpaši laikā līdz Ziemassvētkiem. Šīs dienas ir vārti ziemas vējiem. Katrīnu – Andreju nedēļā sākas vilku laiks, kas ir gada tumšākais un drūmākais laiks. Lai šo laiku darītu gaišāku un priecīgāku, līdz ar sveču gaismu Adventa (27.novembris) vairākā senči šajā laikā gāja vakarēties viens pie otra un stāstīja pasakas, minēja mīklas un zīlēja nācotni.

Baltu ziemu vēlot, **V.Bukšs**

Der zināt Ziedošie telpaugi

Visbiežāk šajā laikā pērk sanpaulijas, ciklamenes, puansētijas, gloksnījas, Ziemassvētku kaktusus un krizantēmas.

Veikalā vislabāk izvēlēties tādu augu, kas jau izņemts no plastikāta iesaiņojuma - tas būs pieradināts pie telpas apstākļiem. Ziedošos augus vislabāk pirk tādus, kam ziedīti ir daļēji pumpuros - tie ilgi ziedē arī mājās. Jāpievērš uzmanība arī tam, vai augu lapiņas nav bojātas.

Krizantēmas podos audzējamas 15-20° temperatūrā. Tai nevajadzētu būt augstākai, jo augi tūlīt reagē - vīst lapas, ziedēšanas laiks ir iss, dažreiz neizzied pumpuri. Krizantēmas jāliek tikai ēkas austrumu vai rietumu pusē uz palodzes, jo tiešā saules staru ietekmē augi ies bojā. Tie ļoti bieži jālaista - 2-3 reizes nedēļā. Ieteicams krizantēmu podiņu šād tad arī papildus pamērcēt - to uz pusstundu ieliek ūdens bļodā un pēc tam novieto atpakaļ uz palodzes. Augiem var novīst lapas, tas savukārt liecina, ka veikalā vai mājās krizantēmām iekaltēta sakņu sistēma. Ja krizantēmas iegādājas jau ar pilnībā atvērtiem ziediem, mājās tā ilgi vairs neziedēs - vien aptuveni divas nedēļas. Augu nedrīkst iegādāties arī

pilnīgi pumpurotā stadijā, jāpērk jau daļēji izziedējis.

Ciklamēnām nav vēlamas siltākas telpas par 20°C, jo iekalst sakņu sistēma un sāk vīst lapas. Vietai jābūt daļēji noēnotai. Obligāti jālaista tikai ar mīkstu ūdeni - tas var būt gan lietus ūdens, gan telpā izkausēts sniegs. Ja ciklamenes laista ar krāna ūdeni, augam veidojas mīkstas lapas un tās sāk jukt. Laistot jāuzmanās, lai ūdens nenonāk uz lapām - tas veicina pūšanu. Ūdenim jābūt istabas temperatūrā - nedrīkst būt auksts. Arī telpā ienests sniegs tūlīt pēc izkušanas nav lietojams - ūdenim jāsasīst, tikai pēc tam to var izmantot laistišanai. Ja ciklamenu lapas kļūst dzeltenas, tas liek domāt, ka telpā ir silts un sauss gaiss. Dzeltenās lapas var parādīties arī tad, ja augu par maz laista - ciklamēnām augsnei visu laiku jābūt mitrai.

Gloksnīju audzēšanas temperatūra telpā ir 17-20° grādi. Telpai jābūt gaišai, bet gloksnījas nedrīkst novietot tiešos saules staros. Jālaista tikai augsne, nedrīkst liet ūdeni uz lapām - tās bojājas un sāk pūt, jo gloksnījām ir mazas, pūkainas lapiņas, kas ilgi žūst. Obligāta

prasība - jālaista tikai ar mīkstu un siltu ūdeni. Dažreiz, atnesot augu mājās, tā lapas sāk tīties. Iemesls - sauss, silts gaiss. Gloksnījas visbiežāk iet bojā no pārlaistīšanas - sāk bojāties gan saknes, gan lapas, un tādu augu vairs nav iespējams glābt. Gloksnījai var parādīties arī bālās lapas - tās ir tikai nepietiekama apgaismojuma dēļ. Pumpuri visbiežāk neatveras sausā gaisa un caurvēja dēļ.

Ziemassvētku kaktusu pēc atnešanas no veikala vispirms vajadzētu novietot sausā vietā, lai apžūst, jo parasti augu pārdod plastikāta iepakojušā. Jāļauj apžūt augsnē virskārtai, citādi veidosies puve. Ja tūlīt pēc atnešanas mājās kaktus aplaista, var uzskatīt, ka tas jau ir nolemts bojājai. Gaisa temperatūras maiņas dēļ kaktusam var rasties plankumi. Obligāts nosacījums - kaktusu nedrīkst grozīt. Bieži to neievēro arī pārdevēji un pēc tam brīnās, kādēļ kaktuss sāk bordināt ziedpumpurus. Ja tā gadās, augi pastiprināti jālaista un jānoliek pastāvīgā vietā. Var gadīties, ka veikalā augam sakņu sistēma bijusi pilnībā iekaltēta vai arī tas atradies caurvējā.

Kalendārs Dārza darbu kalendārs novembrī

P	7	14	21	28
---	---	----	----	----

Piemīņa

Atvadās no Ainiņa Šaicāna

Tik skumju brīdi, kā aizvadītajā sestdienā, Balvu pilsētas stadions vēl nebija piedzīvojis. Skujām un mārtiņožu ziediem kaisīti skrejceļi, tribīnēs - Latvijas karogs ar lielu Ainiņa Šaicāna fotogrāfiju, līdzās melnbaltie sēru karogi... Daudzi cilvēki ar ziediem rokās atnāca atvadīties no cilvēka, kuram šī vieta bija kļuvusi par otrajām mājām. Tagad stadiiona bērzos atbalsosies Ainiņa spēlētās un dziedātās dziesmas, trenera svilpe, bet visiem ļoti pietrūks viņa paša. To apliecināja ikviens, kurš Ainiņam teica atvadu vārdus. Balvu novada domes priekšsēdētāja vietniece Ināra Nīkuljina pastāstīja, ka Ainiņš Šaicāns kopš 2001.gada bija Balvu Sporta centra direktors, arī Latvijas Ziemeļaustrumu reģiona futbola līgas vadītājs, nodibināja bērnu - jauniešu futbola klubu "Vīzija". Viņš izveidoja Livonijas līgu, kura trīs gadus sadarbojās ar Igaunijas futbola komandām. Ar viņa iniciatīvu Balvos izveidota futbola komanda "Balvu Vilkī". 2007.gadā Ainiņš Šaicānam piešķirts Balvu rajona padomes Atzinības raksts par ieguldījumu Balvu rajona kultūras dzives attīstībā un tautas mūzikas popularizēšanā, bet 2008. gadā - Balvu pilsētas domes Atzinības raksts par ieguldījumu pilsētas kultūras un sporta dzīvē.

Lielā sportistu saime Tevi, Ainiņi, paturēs piemiņā!

Foto: M.Telčans

Veselībai

Kādu vingrošanu izvēlēties?

Divas reizes gadā - oktobrī un pēc Jaunā gada - cilvēki par sporta vingrošanu vai aerobiku izrāda īpašu interesu, stingri nolemjot apmeklēt nodarbības un, lai tur vai kas, nomest arī kādu lieku kilogramu vai uzlabot sirds darbību. Kā ir patiesībā? To jautājām vingrošanas trenerēm Balvos.

Locītavām nepatīk lēcieni

Bioloģijas un veselības mācības skolotāja, sporta pasniedzēja ILUTA BALULE aerobikas un sporta vingrošanas nodarbības vada jau daudzus gadus, turklāt ne tikai Balvos, bet arī Viļakā un Medneviā. Viņa skaidro, ka aerobikai ir daudz paveidu, un nodarbības var būt gan ar augstu, gan vidēju un zemu intensitāti. "Sievietēm neiesaku vingrot ar lēcieniem un straujiem skrejieniem, jo tas var nepatikt locītavām. Es vienmēr saku un atkārtoju - miljet sevi! Svara un formas korekcijas nenotiks uzreiz, bet gan darba procesā, un tas atkarīgs gan no paša centības, gan dzivesveida, piemēram, uztura. Visam jābūt līdzsvarā," saka trenere. Viņa Fitnesa un veselības institūtā apmeklē dažādas meistarklases un vēlāk izvērtē, kādus vingrojumus iekļaut savā programmā, lai nodarbība būtu ar lielāku atdevi un efektu. Nesen, piemēram, Iluta apmeklēja pilates un jogas, vasarā - ūdens aerobikas meistarklases. "Galvenais rādītājs, ka nodarbība izdevusies, ir laba pašsajūta. Lai arī sievietes strādā dažādas profesijās, viņas komunicē savā vidē, izrunājas, un veidojas endorfini - laimes hormoni. Tās, kuras vingro regulāri, neslimo - to esmu novērojusi," piebilst I.Balule.

No kakla līdz kāju pirkstiem

Jau vairāk nekā desmit gadus Balvos ārstniecisko vingrošanu vada RITA SALENIECE, kura pēc profesijas ir fizioterapeita asistente, bet zināšanas regulāri papildina kursos. Divas reizes nedēļā - pirmdienās un ceturtdienās - viņu var satikt Sociālās pārvaldes telpās, kur uz nodarbībām nāk individuālie klienti - gan bērni, gan pieaugušie. Bez mazkas pakalpojums tas ir bērniem invalidiem, cilvēkiem ar trūcīgās personas izziņu un I grupas invalidiem, pārējiem tas ir par maksu. Ārstnieciskā vingrošana atšķiras ar to, ka nodarbību laikā treneris strādā ar visām muskuļu grupām, koriģē esošās vainas, pievēršot uzmanību gan profiliaksei, gan problēmām. "Cenšos stundas laikā izvingrināt visas muskuļu grupas no kakla līdz pat kāju pirkstiem. Tur ir gan iso muskuļu stiepšana un nostiprināšana, gan daudzi citi vingrojājumi. Vingrojam stāvus, sēdus, guļus, izmantojam rīkus. Sociālajā pārvaldē man ir bumbas, hanteles. Ja cilvēkiem nav nopietnu veselības problēmu, viņš droši var nākt vingrot. Daži maldigi domā, ka darbs dārzā sagādā pietiekamas kustības. Taču, ja jūt, ka jums ir veselības traucējumi, īpaši ar locītavām vai muguru, labāk konsultēties ar ģimenes ārstu," uzskata R.Saleniece.

Foto: Z.Logina
Aerobikas nodarbībā. Trenere Linda Tokareva saka, ka galvenais ir nenobīties un vingrot regulāri.

Uzlabo pašsajūtu

Ar balakaura grādu sportā un aerobikas instruktore kvalifikāciju ir trenere LINDA TOKAREVA, kura aerobikas nodarbības vada jau sesto gadu. Viņa vada deju aerobikas paveidus - tie ir gan zemākas, gan vidējas, gan augstas intensitātes. Protams, ja nav iepriekšējas sagatavotības, vēlams sākt ar zemas intensitātes nodarbībām un pakāpeniski pāriet uz grūtāko. Bet tām sievietēm, kuras jūt, ka ir labs sagatavotības līmenis, var uzreiz apmeklēt vidējas intensitātes nodarbības. "Ja uz nodarbībām atnāk pirmo reizi, vēlama saruna, kuras laikā noskaidroju katra vēlmes, veselības problēmas. Vingrot vajadzētu pat trīs reizes nedēļā, bet divas - tas ir minimums. Turklat jāatceras, ka organismi pierod pie slodzēm mēneša laikā, tāpēc pie pirmajām grūtībām nav jāatmet ar roku un jāpadodas," stāsta Linda. Viņa atklāj, ka deju aerobika uzlabo pašsajūtu, emocionālo sfēru. Ar fizisko slodzi no organisma tiek "izdzīta" sliktā enerģija, cilvēks mājās dodas apmierinātāks. "Galvenais aerobikas uzdevums ir nostiprināt sirds muskulatūru un uzlabot asinsrites sistēmu. Slaidums un svara kilogrami - tas ir pēc tam, ja tiek ievērota vēl virkne citu nosacījumu. Tām meitenēm, kuras vingro no astoņiem līdz deviņiem vakarā, vairs nav jāmeklē ledusskapis. Atliek iejet tikai dušā un doties pie miera," smaidīgi saka trenere. Klasisko aerobiku labāk izvēlēties tām, kurām ir locītavu vai muguras problēmas, jo palēcienus ar šādām problēmām izpildit nedrīkst. Linda Tokareva pati izmēģinājusi dažādus aerobikas veidus un papildināt zināšanas dadas uz Ķeizarmežu.

Īsumā

Cīkstoņi startē Lietuvā

No 28. līdz 29. oktobrim Lietuvas pilsētā Jonišķis notika starptautiskais turnīrs "Jonišķis 2011". Dalībai turnīrā bija uzaicinātas divas komandas no Latvijas - Liepājas un Balvu cīkstoņi, bet Lietuva bija plaši pārstāvēta - piedalījās cīkstoņi no vairākām Lietuvas pilsētām. Balvu Sporta skolu pārstāvēja pieci cīkstoņi un guva sekjošus rezultātus: 1997.-1999.g. dzimušo vecuma grupā 3.vietu izcīnīja Olegs Dubrovs, bet 2000.-2003.g. dzimušo vecuma grupā 3.vietu ieguva Edards Sarķis.

Izcīna otro vietu

Sestdien, 29.oktobrī, Valmieras sākumskolā norisinājās sporta deju sacensības "Valmieras zelta rudens 2011". Sacensībās piedalījās bērnu, junioru, jauniešu un pieaugušo deju pāri, sacenšoties par kausiem, medaljām un balvām gan Standarta, gan Latīņamerikas deju sacensībās. Sacensībām "Valmieras zelta rudens 2011" Latvijas Sporta deju federācija piešķirusi Latvijas Kausa izcīņas posma statusu. No Balviem bērni II grupā E4 klasē startēja un 2.vietu izcīnīja Maksims Fjodorovs un Edina Klava.

Gūst uzvaras Latvijas kausa posmā svarbumbu celšanā

22.oktobrī Jēkabpilī norisinājās Latvijas kausa piektais posms svarbumbu celšanā. Kopumā piedalījās vairāk kā 17 sportisti no dažādiem Latvijas klubiem, arī Rugāju Sporta centra jaunieši un pieaugušie.

Starp jaunietēm raušanas vingrinājumā Sanita Pastare ieguva 2.vietu svara kategorijā vīrs 63kg, bet starp sievietēm viņai 3.vietu svara kategorijā līdz 68kg. Viņas māsa Sintija Pastare raušanas vingrinājumā starp sievietēm ieguva 2.vietu svara kategorija līdz 68kg. Sanita Jušķeviča raušanas vingrinājumā ieguva 1.vietu svara kategorija vīrs 68kg. Starp jauniešiem divcīņā Arnis Bukss svara kategorijā līdz 68kg ieguva 4.vietu. Kristaps Ločmelis divcīņā svara kategorijā vīrs 85kg ieguva 2.vietu. Starp vīriešiem divcīņā Ainārs Dokāns svara kategorijā līdz 63kg ieguva 1.vietu un brālis Jānis Dokāns svara kategorijā līdz 73 kg arī izcīnīja 1.vietu.

Pasaules čempionātā izcīna sudraba medaļas

No 21. līdz 23. oktobrim Igaunijā, Tallinā, norisinājās Pasaules čempionāts veterāniem, kurā startēja arī mūsu sportists Sergejs Arbuzovs (brāļu Dokānu treneris). Divcīņā viņš ieguva 2.vietu, garajā ciklā arī 2.vietu svara kategorijā līdz 73kg, padodoties tikai Krievijas sportistam.

Aizvada starptautisku turnīru svarcelšanā

Igaunijā, Moisekulā, 22.oktobrī notika Arnolda Luhuāra piemiņai veltīts starptautisks turnīrs svarcelšanā jauniešiem. No Balvu Sporta skolas uz to aizbrauca vairāki svarcelēji un mājās atgriezās ar medaljām. Svara kategorijā līdz 41 kg 1.vietu izcīnīja Andris Ivanovs ar jaunu Balvu novada rekordu jauniešiem līdz 17 gadu vecumam: raušanā - 43 kg, grūšanā - 56 kg. Svara kategorijā līdz 69kg 4.vietu - Artūram Berezovam.

Startē Dobelē

29.oktobrī Dobelē notika Latvijas čempionāts svarcelšanā jauniešiem atsevišķos svarcelšanas vingrinājumos. Svara kategorijā līdz 69kg 2.vietu raušanā un grūšanā - Andrim Ivanovam. Svara kategorijā līdz 62kg 3.vietu raušanā un grūšanā ieguva Ingars Keišs. Svara kategorijā līdz 69kg 2.vietu raušanā un grūšanā - Artūram Berezovam. Raušanā 91kg viņam ir jauns Balvu novada rekords U-17 grupā. Svara kategorijā līdz 77 kg 3.vietu raušanā un grūšanā - Ainām Akulim. Svara kategorijā līdz +62 kg 4.vietu raušanā un grūšanā - Ervinam Dillem (kas ir tāds pats rezultāts, kā 3.vietai, bet zaudēja tikai pēc personīgā svara).

Zināšanai

Kur notiek vingrošanas nodarbības?

Balvu muižā pirmsdien, trešdien, piektien plkst.19.00; Balvu Kultūras un atpūtas centrā pirmsdien, trešdien, piektien plkst.17.30 (zemas un vidējas intensitātes vingrošana); Viduču pamatskolā otrdien, ceturtien plkst. 19.00, trenere Iluta Balule.

Balvu Kultūras un atpūtas centrā otrdien plkst.17.45; Bērzkalnes pagasta ēkā plkst.19.00 ārstnieciskā vingrošana. Vada Rita Saleniece.

Balvu muižā pirmsdien plkst.20.00, otrdien, ceturtien plkst.18.00 vidējas intensitātes deju aerobika. Vada trenere Linda Tokareva.

Jaunākie žurnālu numuri

Jubilejas žurnāls "Santa"

Anču.

- ⇒ Apsveikumi vārdos un gleznās. Jubilejas izstādes Sievietes T-Elpa piecpadsmit autores, labākās mūsdienu latviešu mākslinieces dāvina žurnāla lasītājām vizuālus sveicienus.
- ⇒ Legenda par žurnālu. Vēl nezināmi, intrīgējoši fakti par žurnāla "Santa" vēsturi.
- ⇒ Saruna buduārā. Šleiers un Liepnieks intervē "Santas" galveno redaktori Santu

Klubs

- ⇒ Jūlijs Krūmiņš dodas uz Austrāliju un tēmē pret visiem.
- ⇒ Kāpēc uzņēmējs nosponsorēja Zatlera partiju?
- ⇒ Veļu laiks. Profesores Janīnas Kursītes pārdomas.
- ⇒ Profesijas, kur sievietēm nav vietas. Pierādījumu meklētājs, zibens savaldītājs, kalējs.
- ⇒ Lielinieki un sekss. Sieviete kā visas tautas seksuālais kopīpašums.

- ⇒ Iziesim ārā. Vajag parunāt! Kad jūs pēdējo reizi kāvāties?
- ⇒ Āfrikas bīstamie dzīvnieki metra attālumā.
- ⇒ Seksīgā TV dīva Liene Bērziņa. Kailfoto sesija.
- ⇒ Atšūs, neatšūs, atšūs. Kā smalki atteikt virietim?
- ⇒ Galvenais bibliotekārs Andris Vilks Hemingveja stilā.
- ⇒ Abāds. Latgales cūku bēru mielasts.

Ieva

- ⇒ Dziedātāja Aija Andrejeva: "Mani mainīja attiecības, kurās diemžēl pauzādēju sevi."
- ⇒ Pārdomām: tiklīdz esi laimīga, tu vari rast arī laimīgus risinājumus.
- ⇒ LTV raidījumu vadītājas Sandras Zviedres laba izskata noslēpumi.
- ⇒ Kā iesnas ārstē ajūrvēda un ķīniešu medicīna?
- ⇒ Kas ir sejas vingrošana? Kā likvidēt tumšos lokus zem acīm?

- ⇒ Dramaturģe Aiva Birbele: "Gribi taurenī vēderā? Nēm un apēd!"
- ⇒ Olga Šilova: "Tēlnieka profesija ir kā labs konjaks, tur vecums piešķir vērtību."
- ⇒ Ja virietis mani mil, vai viņš milēs arī manu bērnu?
- ⇒ Kā atrast savu ideālo spilvenu - veselīgu, mīkstu, dabisku, ortopēdisku, bērnu, eksluzīvu?

Krustvārdu mīkla – trīs uzvarētāji mēnesī

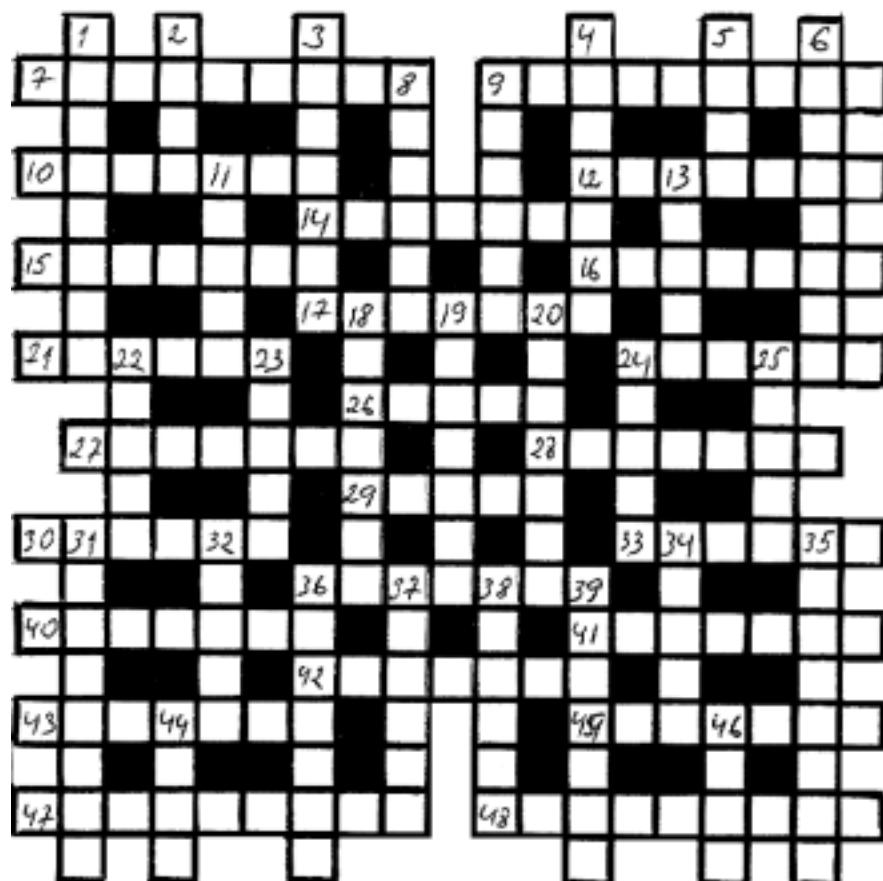
Trīs krustvārdu mīklu risinātāji, kuri pareizi atrisinājuši mīklu, ik mēnesi pretendē uz pārsteiguma balvu – žurnālu komplektu. Atbildes gaidām līdz 25.novembrim.

Oktobra mīklu atrisināja:

A.Lukumietis, M.Pretice, L.Baranovskis, D.Svarinskis, Z.Bērziņa, C.Zelča, D.Kivkucāns, L.Kivkucāne, U.Pozņaks, Ž.Mergina, S.Vēvere, M.Paidere, Z.Pulča (Balvi), O.Zelča, I.Donskaja, A.Mičule (Tilža), A.Vīcupa (Vestilža), K.Bricis (Kuprava), V.Ločmele, I.Svilāne (Lazdukalns), L.Ločmele (Baltinava), I.Svilāne (Lazdukalns), I.Kudure, Z.Tišanova (Viļaka).

Par septembra krustvārdu mīklas atrisināšanu balvas saņem K.BRICIS (Kuprava), Z.BĒRZIŅA un D.SVARINSKIS (Balvi). Pēc balvas griezties redakcijā.

Sastādījis A. Levgovds

Krustvārdu mīkla novembrī

Horizontāli: 7. Miega zāles. 9. Dzīvojamās mājas tornītis, no kura var apskatīt apkārtni. 10. Sižetiski saistīti zīmējumi ar paskaidrojošiem tekstiem. 12. Plata, elastīga josta, ko apliek ap vidukli. 14. Norvēgu polārpētnieks (1861.-1930.). 15. Izlikties, tēlot. 16. Koka apavi. 17. Latviešu režisore un aktrise (1891.-1975). 21. Mērvienības kādas dabas parādības intensitātes vērtējumam. 24. Sīkums, smalka nianse. 26. Lielākie suņu dzimtas plēsēji. 27. Vienstāvu lauku māja tropu zemēs. 28. Plašs purvs. 29. Personiskās labklājības ģēnijs latviešu mitoloģijā. 30. Garaiņi. 33. Latviešu dzejnieks – satīriķis. 36. Monētas otra puse. 40. Aforisms. 41. Tuviniece (sarunval.). 42. Suņu šķirne. 43. Vakara viesibas, parasti ar dejām. 45. Mītisks sengrieķu varonis, kas izcēlās ar savu fizisko spēku. 47. Orgāni, kas izdala sekretu. 48. Lauksaimniecības mašīna.

Vertikāli: 1. Latvijas "citrons". 2. Bišu olas. 3. Krūms ar sarkani

melnām ogām. 4. Bute. 5. Seno romiešu kalendāra mēneša vidus. 6. Pretstats. 6. Svētīt. 9. Kristietības Svēto rakstu krājums. 11. Latviešu literatūrzinātniece (1917.-1986.). 13. Eljas un lopbarības augi. 18. Sacelšanās, dumpis. 19. Negadījums, liksta. 20. Latviešu diriģents (1884.-1956.). 22. Zodiaka zvaigznājs. 23. Gaismas kūlis. 24. Latviešu aktrise, dz. 1914.gadā. 25. Pravietis Izraēlā. 31. Mūzikis, kam ir izkopta izpildījuma meistarība. 32. Rokas instruments vītnu griešanai. 34. Angļu automašinas marka. 35. Apģērba siltumizolācijas materiāls. 36. Šauras dobes ar dekoratīviem augiem. 37. Rietumi. 38. Automašinas "apavi". 39. Dabas parādība, kas izpaužas kā nevaldāms spēks. 44. Vaukšķēt (par suni). 46. Draiskulis.

Oktobra mīklas atrisinājums

Horizontāli: 1. Korifejs. 4. Celibāts. 7. Masnē. 9. Roseti. 10. Leitis. 12. Ciklamena. 13. Nianse. 15. Mikado. 17. Ižori. 18. Slienas. 21. Cepītis. 23. Cilindrs. 24. Buratino. 26. Osetīns. 28. Sēnalas. 31. Būvēt. 33. Eidoss. 35. Aelita. 36. Turgeņevs. 37. Orlova. 38. Nievāt. 39. Skola. 40. Salmiaks. 41. Stearīns.

Vertikāli: 1. Krekings. 2. Esence. 3. Smiekli. 4. Cēlieni. 5. Laikam. 6. Surikovs. 8. Semafors. 9. Radari. 11. Salabt. 14. Sensitīvs. 16. Impotence. 19. Lūcis. 20. Sidrs. 21. Cirks. 22. Ikona. 25. Ševčenko. 26. Ofenbahs. 27. Enduro. 29. Laimēt. 30. Skandāls. 31. Barkass. 32. Treknas. 34. Strofa. 35. Astere.

Foto konkurs

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors balvā saņems žurnālu komplektu. Novembra tēma "Dzīvei ir tāda krāsa, kāda tā ir tavai iztēlei". Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrūnis).

Ziedu pīles. Iesūtīja Daniels Kivkucāns no Balviem.

Rudens spogulojas. Iesūtīja Rita Keiša.

Reids

Vai Tu nēsā atstarotāju?

Problēmas ar atstarojošo elementu nēsāšanu pie gājēju apgārba, iestājoties tumšajam laikam, ar apskaužamu regularitāti atkārtojas katru gadu. Lai pārbaudītu situāciju uz mūspuses ceļiem un vienlaikus atgādinātu, ka laiks apgārbam un divriteņiem piestiprināt atstarotājus, apgaīta devāmies arī mēs.

Lai arī katru sezonu Latvijā policijas darbinieki veic plašu preventīvu darbu un izdala tūkstošiem atstarotāju, kā arī noformē simtiem protokolu, situācija, kad gājēji pret savu dzīvību izturas vieglprātīgi, atkārtojas katru rudeni. Arī aizvadītā nedēļa neiztika bez satiksmes negadījumiem, kuros iesaistīti neapzinīgi gājēji. Tā, piemēram, Smilenes novadā pagājušās pirms dienas vakarā auto nāvējoši traumēja gājēju, kurš bijis tumšs drēbēs, bez piestiprinātiem gaismu atstarojošiem elementiem.

Neraugoties uz to, ka Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.23 panta 2.dājā par gājējiem noteikto pienākumu nepildišanu, kā arī Ceļu satiksmes noteikumos par analogisku pārkāpumu paredzēts sods, sākot ar brīdinājumu, līdz pat 20 latiem, uz ceļiem vēl arvien satiekam gājējus un riteņbraucējus bez braucamrīkiem un apgārbam piestiprinātiem atstarotājiem. To trūkumu satiksmes dalīnieki skaidro dažādi, lielākoties ar aizmārību.

Pa tumsu nestāigā

Skolnieces no Rīgas - Paula un Lada, kuras rudens brīvlaikā ciemojās pie vecmāriņas Rugāju novadā, apgalvoja, ka tumšajā dienas laikā pa ceļu nestāigā. Pēc aizrādījuma, ka drīz vien tumšais diennakts laiks iestāsies jau četros pēcpusdienā, meitenes atzina, ka mājās atstarotāji tomēr esot un, atgriezūsās Rīgā, viņas tos noteikti nēsās.

Arī Rugāju centrā sastaptajai 2.klases skolnieci Annijai Stērniecei atstarotājs todien bija piemirsies mājās. Meitene atzina,- lai gan skolā bieži stāstīts par atstarotāju nepie-

Atstarotāja nav, bet ir lukturītis.
Imants Lietavnieks stāsta, ka ne reizi vien brīdināts par atstarojoša elementa nēsāšanu un no policistiem dāvanā saņemis ne vienu vien atstarotāju. Uz jautājumu, kādēļ tas joprojām nav piestiprināts pie apgārba, virrietis Foto - A.Kirsanovs

atbild: "Atdevu savus atstarotājus veciem cilvēkiem, kuriem tie vairāk vajadzīgi, bet man ir šķiltavas ar iemontētu lukturīti, ko, ejot tumsā, spīdinu."

Foto - A.Kirsanovs

Vienam ir, otram nav. Pa ceļam no Kubuļiem uz Balviem sastopam divus riteņbraucējus - Ingu un Mārtiņu. Ja Ingas velosipēda priekšējam rāmim vismaz aptīts apgārbam domāts atstarotājs, tad Mārtiņa divritenim no atstarojošiem elementiem nav ne miņas. Viņš taisnojas, ka divriteni pašlaik remontē un diennakts tumšajā laikā ar to nebrauc. Priecē, ka Mārtiņš zina teikt, kāds ir sods par braukšanu diennakts tumšajā laikā bez atstarojoša elementa.

ciesamību, daži skolēni tos joprojām nenēsā. Annijai pašai mājās esot skaists, mamma pirkts atstarotājs, ko meitene tanī paša dienā solījis piestiprināt pie sava apgārba.

Lai gan bez atstarojošiem elementiem pie apgārba un divriteņiem sastopam vairākus gājējus un riteņbraucējus, nevar noliegt, ka vairums satiksmes dalīnieku ir parūpējušies, lai diennakts tumšajā laikā būtu pamanāmi. Piemēram, riteņbraucējs, vārdā Ēriks, kuru satiekam pa ceļam no Balviem uz Kubuļiem, ir pilnā ekipējumā – pie divriteņa un apgārba piestiprināti atstarotāji, bet pie bagāžnieka - pacīņa, kurā atrodas veste no atstarojoša auduma. Ēriks uzskata, ka šāds apzinīgums skaidrojams ar to, ka pats ir arī autobraucējs: "Labi saprotu, cik svarīgi, lai gājēji un riteņbraucēji ir labi saredzami, jo arī pašam, braucot pie auto stūres tumšā, gadījies pēdējā brīdi izvairīties no gājēja notiekšanas."

Situācija stabila

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Satiksmes uzraudzības rotas vecākais inspektors Modris Zaķis uzskata, ka situācija, salīdzinot ar laiku pirms trim gadiem, ir stabilizējusies: "Protams, joprojām ir gājēji un riteņbraucēji, kuri nenēsā atstarotājus, tomēr krass uzlabojums šajā ziņā notika apmēram pirms trīs vai četriem gadiem." Tomēr administratīvā pārkāpuma protokolus par gājēju pārkāpumiem policijas darbinieki sastāda joprojām. Oktobrī fiksēti 18 šādi pārkāpumi, bet kopumā šī gada 9 mēnešos gājējiem sastādīti 300 administratīvā pārkāpuma protokoli. M.Zaķis izsaka gandarījumu, ka šoruden bijušā Balvu rajona teritorijā vēl nav notikuši smagi ceļu satiksmes negadījumi, kuros iesaistīti gājēji, un cer, ka visi kustības dalīnieki būs pietiekami apzinīgi, lai arī turpmāk izvairītos no nelaimēm uz ceļa.

Foto - A.Kirsanovs

Celotāji. (No kreisās) Mairis un Egils skolas brīvlaikā devās pārgājienā no Balviem uz Naudaskalnu. Pārliecināti, ka mājās tiks līdz ar tumsas iestāšanos, puikas uzskatīja, ka atstarotājus var neņemt līdzi.

Septiņgadīgā Eliza Boroduško lepni rāda savu skaisto atstarotāju ar suņa pēdiņas zīmējumu. Viņas mamma Laura atklāj, ka atstarotājus nēsā visi viņas bērni, arī vecākā meita un dēls.

Foto - A.Kirsanovs

Meklējam atbildi

Banka pārņem uzņēmumu

Meklējot atbildi uz lasītāju jautājumu, kādēļ jau vairākas dienas Steķentavā slēgta un iežogota SIA "Ziemeļu nafta" uzpildes stacija, noskaidrojām, ka a/s "Norvik banka" sabiedrisko attiecību un mārketinga nodalas speciāliste Valda Kipāne biznesa portālam "Nozare.lv" sniegusi šādu informāciju: "Pamatojoties uz 26.oktobrī Uzņēmumu reģistrā iesniegto paziņojumu par komercķīlas tiesību izlietošanu, a/s "Norvik banka" pārņem visu SIA "Ziemeļu nafta", SIA "Z nafta" un SIA "Ziemeļu degviela" uzņēmumu kustamo mantu. Banka spiesta pārņemt komercķīlu, jo SIA "Ziemeļu nafta" beidzies līgums ar banku jau šī gada 21.septembrī, bet "Ziemeļu nafta" nav atmaksājusi bankai kreditu, kā arī nav vēlējusies pagarināt līgumu, neskaitotuz "Norvik bankas" piedāvātajiem nosacījumiem atvieglojumiem."

Īsumā

Novada pirmo sanāksmi

26.oktobrī Iekšlietu ministrijā notika pirmā iekšlietu ministra Riharda Kozlovska vadītā operatīvā sanāksme, kurā ministrs iepazīnās ar iekšlietu dienestu vadītājiem, ministrijas departamentu direktoriem un informēja par savām prioritātēm nozares attīstībā.

Ministrs uzsvēra drošības primāro lomu valsts pastāvēšanā un kā prioritāti minēja iekšlietu nozares 2012.gada budžeta projekta izstrādi, norādot, ka pastāvēs uz iekšlietu sistēmā strādājošo atalgojuma līmena saglabāšanu.

Lai iepazītos ar dienesta darbu, ministrs plāno individuāli apmeklēt katru Iekšlietu ministrijas dienestu. Kā nozīmīgu virzienu, kurā nepieciešami uzlabojumi, ministrs minēja arī izglītības un kvalifikācijas celšanas jomu.

Atklāj "aplokšņu" algu maksātājus

Pateicoties iedzīvotāju sniegtajai informācijai par iespējamajiem nodokļu nemaksāšanas gadījumiem un operatīvi veiktām nodokļu kontroles pasākumiem, Valsts ieņēmumu dienestam oktobrī vienas nedēļas laikā izdevies atklāt divus "aplokšņu" algas izmaksu gadījumus kopumā vairāk nekā 64 tūkstošu latu apmērā. Tie notikuši divos uzņēmumos Rīgā, kas nodarbojas ar elektrisko iekārtu ražošanu un uzstādīšanu mehāniskajiem transportlīdzekļiem, automobiļu apkopi un remontu, un ar medicīnas preču un iekārtu ražošanu.

VID aicina iedzīvotājus, kuru rīcībā ir informācija par nodokļu nemaksāšanas gadījumiem, arī turpmāk zvanīt uz VID bezmaksas uzticības tālrundi 80009070 un sniegt pēc iespējas precīzāku informāciju, norādot uzņēmuma nosaukumu, "aplokšņu" algu izmaksas vietas adresi, kabinetu, datumu, laiku, uzņēmuma amatpersonu uzvārdu un citu informāciju, kas ļautu VID speciālistiem maksimāli precīzi plānot kontroles pasākumus. Informācijas sniedzējiem ir tiesības saglabāt anonimitāti.

Informē robežsardze

Aiztur pierobežā bez caurlaides

Oktobra nogādā Valsts robežsardzes amatpersonas uz ārējām robežām un valsts iekšienē konstatējušas 24 likumpārkāpējus. Tajā skaitā Viļakas pārvaldes Lavošnieku robežapsardzības nodalas atbildības teritorijā par pierobežas joslas režima pārkāpumu aizturēta Latvijas pilsoņe, kura pierobežas joslā uzturējās bez speciālas caurlaides.

Dzeja 12

Divpadsmīt sapņi, ko redzi ik nakti,
Izskan tavās domās, tik piesitot takti.

Vien divpadsmīt asaras, kas nobirst gar vaigu,
Parāda tavi rūpju seju – tik niknu, tik baigu.

Atceries tos divpadsmīt vārdus, kas prātā skan,
Dīdot domas, tie kā bites san.

Sadzīrdi divpadsmīt dziesmas, kas līdz ar laiku
skrien,

Melodijas, kuras nekad nevienu nepiesien.
Iemili tās divpadsmīt sekundes, kas smaidu dāvā,

Tās liek sajust laimi šai pasaulē blāvā.

12

12

12

ZANDA MEŽALE

Pasmaidi

Jautrie kaķeni. Šie bērzpilietes Initas Zušas kaķeni apstiprina sen zināmo teicienu - kaķis ielidis visur, kur tiks cauri vina galva. Lai arī blakus stāv vēl viena burka, tomēr abi grib tikt vienā - kopā jautrāk!

Uz paša ādas

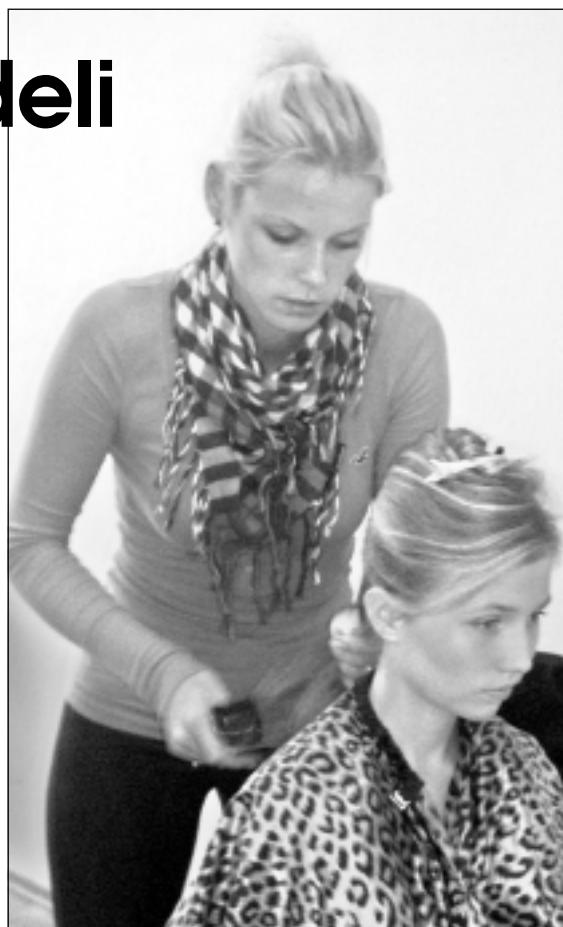
Būt par fotomodeli

Pusaudžu vecums ir laiks, kad meitenes sāk pastiprināti interesēties par skaistumkopšanas lietām. Ikvienai tad svarīga radoša pieeja un stila izjūta - šīs laika gaitā gūtās zināšanas dod iespēju orientēties mūsdienīgā tēla veidošanā. Laikam tāpēc ar mums bieži vien notiek tas, par ko domājam un ko vēlamies.

Pamodos ar domu, ka šī būs tāda pati diena, kā citas. Mierīgi aizgāju uz skolu, un tad man piezvanīja mamma. Viņa pastāstīja, ka esmu ielūgta uz žurnāla "Avene" redakciju. Biju ļoti pārsteigta un tajā pašā laikā priecīga. Ar nepacietību gaidīju sestdienu. Pati nesapratu, kā tas notika. Tad atcerējos, ka pirms kāda laika aizsūtīju anketu. Parasti žurnālu "Avene" nelasu. Toreiz nopirku to tikai dāvaniņas dēļ, kas bija pievienota žurnālam, un ieraudzīju anketu. Tajā bija jānorāda savs vārds, uzvārds, vecums un dzīvesvieta, jāuzraksta telefona numurs un jāpievieno bildē. Nedomāju, ka mani izvēlēsies, tomēr joka pēc anketu aizpildīju. Ielīmēju pirmo bildi, kas pagadījās, un aizsūtīju. Man paveicās - man piezvanīja!

Kad ar vecākiem aizbraucām uz norādīto adresi, biju šokā... Tur bija vēl daudz citu meiteņu!!! Biju domājusi, ka būšu vienīgā. Tomēr pēc laika bailes pārgāja. Viss notika noteiktā secībā - vienai meitenei veidoja frizūru, otru - grīmeja, bet trešā jau fotogrāfējās. Mani uzkrāsoja, iztaisnoja matus, iedeva drēbes, un biju gatava fotosesijai. Man bija jāreklamē deju grīda un hip-hop drēbes. Tā kā pati dejoju hip-hopu, jutus diezgan brīvi. Arī fotogrāfs bija ļoti atsaucīgs un pateica, kā labāk pozēt. Fotosesija ilga apmēram 20 minūtes. Kopumā jāsaka – būt par fotomodeli nemaz nav tik viegli, tomēr man patika! Ja piedāvātu, noteikti brauktu uz šādu fotosesiju vēlreiz. Mājās braucu ar pozitīvām domām, un tagad atliek vien gaidīt, kad iznāks žurnāls "Avene", kurā ceru ieraudzīt arī savu foto.

ELVITA KRAVALE

Elvitu sagatavo fotosesijai. Lai meitenes fotogrāfijas izskatītos nevainojami, par to rūpējās profesionāli - vizāžiste, stiliste, frizerie un fotogrāfs.

Kas modē šoruden?

DANA ŠUSTOVA (*Balvu Valsts ģimnāzija*): -Esmu klasiskā stila piekritēja, taču dažreiz patik uzvilkst ko spilgtāku un košāku. Mana vājība ir aksesuāri - masīvi, lieli pulksteņi. Manuprāt, šoruden modē ir raibi raksti, plandoši svārki un kleitas, kā arī zābaciņi ar pildito papēdi. Pēdējā laikā esmu ievērojusi tendenci ģērbties bēšos un brūnganos toņos. Arī pašai ļoti patik šīs krāsas, tāpēc milu ietērpies šādu toņu apģērbos.

AIGA DZENE (*Tilžas vidusskola*): -Manuprāt, šoruden modē ir brūnie un krēmkrāsas toņi, kā arī sarkana un zila krāsa. Apģērbos un apavos dominē dzīvnieku raksti, arī krokodilādas un čūskāda. Daudz spilgto toņu. Apģērbos kombinē dažadas audumu tekstūras, akcentēšanai izmanto masīvas detalas un aksesuārus. Šosezon aktuāli ir šķoržābaki un zamšādas apavi.

ALISE KINDZULE (*Ormiston Sandwell Community Academy*): -Esmu pamanījusi, ka šoruden modē ir čūskādas un krokodilādas rakstu izstrādājumi, kā arī dažādi dzīvnieku raksti. Apģērbos manāmi kontrasti starp dažādiem audumiem, piemēram, veiksmīgi apvieno adijumus un ādu. Pat legingos, ko iecienījušas dažāda vecuma sievietes, dominē visdažādākie raksti.

EVITA STEPĀNE (*Rīgas Stradiņa universitāte*): -Paskatoties ielās, var pamanīt, ka modē ir mētelīši melnā, pelēkā, brūnā un bēšā krāsā. Aktuāla ir arī kamieļkrāsa un, protams, pasteltoni. Taču, lai kļūtu pamanāms rudeni, siksniņi jāpapildina ar krāšņiem aksesuāriem – var izvēlēties lielu, siltu un krāsainu šalli, kurai pieskaņo cimdus. Meitenēm labi izskatās gaumīgi auskari un brošas, kā arī interesantas un pamanāmas zelķubikes, kas ir diezgan svarīgs tēla akcents. Vēl tērpam šoruden piestāvēs arī masīvas rotas. Man pašai patik dažādi adijumi. Meitenēm vidū ļoti iecienītas ir džemperkleitas – tās ir siltas un izskatās skaisti. Šogad šai tendencēi ir jauninājums - apjomīgas piedurknes. Aktuālas ir arī vestes, kuras viegli kombinēt ar blūzēm. Pati dodu priekšroku dažādām žaketēm.

MĀRTIŅŠ OZOLINŠ (veikalā "MagnifiQue" un "x5" ipašnieks Balvos): -Šoruden modē ir visi brūnie un pelēcīgie zemes toņi, bet modes virsotnēs redzamas apdedzinātās un piededzinātās siltās krāsas, piemēram, sinepju dzeltenais tonis. Viršiem tie ir silti un rūtaiņi džemperi, ipaši pelēcīgos toņos, kā arī daudzveidīgi mētelī, uzvalki un žaketes. Apģērbam viņi var pieskaņot svinīgus vai solida tipa ādas apavus. Tomēr pats vairāk interesējos par sieviešu modi, ipaši - apaviem. Zinu, ka šoruden mode kļuvusi ļoti daudzveidīga - sievietes var izvēlēties botiljonus ar vidēji spicu purngalu vai apavus ar ļoti masīviem, augsti papēziem. Tikpat aktuāli ir apavi ar kažokādas dekoru, un arvien modernāki kļūst reptilādas tipa apavi. Savukārt apavi ar lielu platformu un mežģīju izstrādājumiem joprojām turas topu virsotnēs. Interesanti ir tas, ka visi ādas tipa apavi šosezon ir aktuāli, it ipaši lakādas. No sieviešu apģērbiem šoruden modē ir vīrišķīga tipa žaketes, ļoti gari mētelī, džinsi ar augstu jostasvietu, arī platiem galiem (kā 70-tajos gados), kurtkas ar dabīgām spalvu apkaklēm. Arī aksesuāru izvēle diezgan plaša - tie varētu būt darināti no spalvām (matu šķipsnas, kaklarotas, auskari), "sapņu kērāji" un antīkās rotaslietas, kā arī lielas metāla veida aprocēs un kaklarotas.

IEVA VOIČIŠA

Mūsdienās sezonas tendences noteikt precizi ir grūti, jo vienmēr kāds prestižs modes nams vai modes žurnāls mēdz paziņot, kādas krāsas vai elementi šosezon ir modē, lai pārliecinātu pircēju par labu tiesī savai precei. Tāpēc modē ir tas, kas patik pašam! Svarīgi ir skatīties, lai tas, ko izvēlies savai garderobei, piestāv un papildina personību. Un galvenais - lai ērti un silti!

"Jauno žurnālistu skolas" lappusī sagatavoja S.Gugāne

Ikviens ir iespēja iestātīgākaiem, sponsoram, atbalstītājam, palīgam. Dārgi tas nemaksās - tikai 21st par 25 vārdiem.
Jo šī ir "Pateicības dubultzīvs".

Balvu Amatniecības vidusskolas vissirsniņgākais PALDIES visiem, kuri bija kopā ar mums skolas 20 gadu jubilejas svīnībās.

Balvu Amatniecības vidusskolas mīļi paldies bijušajam kolēģim Jānim Frīdenbergam par saldo pārsteigumu jubilejas reizē. Lai Tev veicas viiss, ko dari!

Mārite ar ģimeni no sirds pateicas Lucijai Lūzenieci par atbalstu un palīdzību grūtos brīžos.

Bērnpils ielas 58.mājas iedzīvotāju sirsnīgs paldies A.Kazinovskim par palīdzību, atrisinot dzeramā ūdens kvalitāti.

Žīguru pamatskolas kolektīvs pateicas SIA "Žīguru MRS" vaditājam Pēterim Kuzmanam un z/s "Stārkī" iipašniekam Raimondam Slišānam par dāvinātājiem materiāliem un atbalstu skolas katlu mājas remontam.

Borisu un Volkovu vissirsniņgākā pateicība Viļakas novada domei, priekšsēdētājam Maksimovam, dzimtsarakstu nodājas vadītāji Gaidukai par skaisto, emocionālo zelta kāzu pasākuma organizēšanu.

Dēla Jura pateicība Tēvam Valentīnam, apbedīšanas birojam "Smiltājs V.K.", SIA "Ananass" pavārēm Elvīrai, Ainai, radiem, tuviniekim, visiem labajiem cilvēkiem, kuri pavadīja mīlo māmiņu, vecmāmiņu Olgu Kokoreviču mūžībā.

Pērk

SIA "BALTIJAS MEŽI AB"
PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS
fakss 67443469
info@baltijasmezi.lv www.baltijasmezi.lv
Tālr. 26557657

Iepērk kaušanai visu veidu mājlopus.
Tālr. 29320237, 64546681

Z.S "Strautiņi" iepērk mājlopus.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 64546765, 29411033.

SIA "AIBI"
pērk zirgus, liellopus,
jaunlopus, aitas, zirgus,
cūkas. Labas cenas! Samaksa
tūlītēja. Tālr. 26142514, 20238990.

SIA "LATVIJAS GALĀ" iepērk
liellopus, jaunlopus, aitas,
zirgus. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

Čiekuri
Pērk meža īpašumus
ar zemi
(ātra izskatīšana, tūlītēja samaksa)
13 gadu pieredze
t. 29138000, ciekuri@unitruck.lv

Biolīgiski sertificēta kautuve
A/S "RUKS Cēsu galas
kombināts"
IEPĒRK
jaunlopus un liellopus
gan kautsvarā, gan dzīvsvarā
Tālr. 29172343, 26185703, 64107881.

Pērk elektromotoru 220 V, 1,5 kW.
Tālr. 26463062.

Pērk labu traktoru līdz Ls 1500.
Tālr. 20201526.

Pērk traktoru MTZ52/80/82/82 UK
jebkādā kārtībā.
Tālr. 26271163.

Pērk veļas mazgājamo mašīnu.
Tālr. 28338470.

Metsaliitto Latvia SIA
Pērk augošu koku cirsmas
un sortimentus pie ceļa
Tālr. 26115369, www.metsaliitto.lv

Z/s "Strautiņi" pērk meža
īpašumus, cirsmas. Samaksa
tūlītēja. Tālr. 29113399.

Pērk visu veidu meža
īpašumus. Tālr. 26538424.

SIA "RENEM P" iepērk liellopus,
jaunlopus, aitas, zirgus.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 65329997, 65323848,
29485520, 29996309, 29430892.

Investiciju fonds pērk meža
īpašumus ar zemi. Tūlītēja
samaksa. Var veikt avansa
maksājumus. Tālr. 28626705.

Z/s "Čiekuri" pērk meža īpašumus
ar zemi. Tālr. 29110126.

SIA "Latvian Meat" iepērk
liellopus, jaunlopus, zirgus,
aitas. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 29119774.

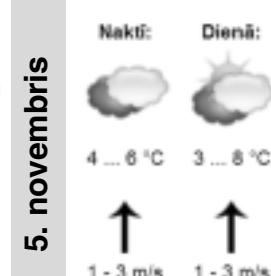
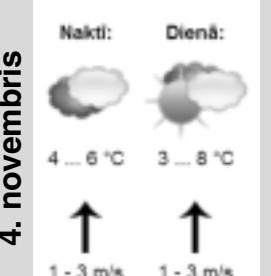
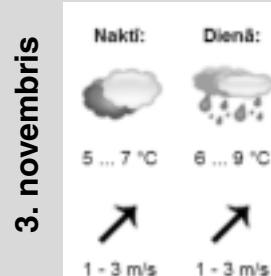
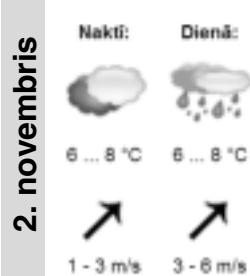
Pērk riepas, dzinējus no KAMAZ,
MAZ, GAZ, ZIL.
Tālr. 28458823, 22847669.

Pērk cūkas un sivēnmātes.
Tālr. 64622200, 29403395.

Pērk mežus ar zemi. Cenas no
400 līdz 4000 LVL/ha.
Tālr. 25613139.

Pērk 5 t sienu un žiguli.
Tālr. 27830230.

Pērk automašīnu Niva (TA).
Tālr. 26463062.

Pārdod

Pārdod picēriju "KUKURAMBA". Var
arī pārņemt kreditmaksājumus.
Tālr. 20008865, 27725771.

Pārdod darba zirgu. Tālr. 26311062.

Pārdod melnrābu grūsnu teli.
Tālr. 20235952.

Pārdod sivēnus. Tālr. 28301353.

Pārdod 2-istabu dzīvokli
Vidzemes 24, saulains,
izremontēts. Tālr. 27872590.

Pārdod akordeonus, Ls 60.
Tālr. 26122287.

Pārdod ziemas riepas ar diskiem,
195/70R15C. Der T4.
Tālr. 29188649.

Pārdod Nokian ziemas riepas ar
radzēm, 205/70 R15.
Tālr. 29330317.

Pārdod jaunas ziemas riepas,
175/13, 15 Ls/gab., traktoru DT-75.
Tālr. 29265368.

Pārdod tīršķīnes vācu aitu suņa
kucēnus. Vecāki - apmācīti, labi
sargsunji. Cena - Ls 110-130.
Tālr. 26293131.

Pārdod garāžu Balvos pie
Verpuļevas ceļa. Tālr. 28662429.

Pārdod Opel Vectra, 1997.g.
Tālr. 28377317.

Pārdod Audi-80 vai mainu.
Tālr. 26574186.

Pārdod Audi-80, jauna TA.
Tālr. 26455136.

Pārdod kartupeļus pārtikai,
lopbarībai, stādišanai, klijas,
graudus. Tālr. 25442582.

Pārdod skaldītu malku.
Tālr. 25442582.

Pārdod skaldītu malku ar piegādi.
Tālr. 26246365.

Pārdod Mercedes Benz C240,
2000g., benzīns, 2,6 l motors,
nobraukums 119 000 km, oriģinālie
lietie diskī, teicamā kārtībā. Cena
runājama. Tālr. 27435547.

Pārdod Ford Galaxy, jauna TA, vai
maina pret Golf-III. Tālr. 28683704.

Pārdod 1-istabas dzīvokli.
Tālr. 25525277.

Pārdod MTZ-52 L, labā tehniskā
kārtībā, jaunas aizmugurējās riepas,
spiediens- 3. Tālr. 27803212.

Pārdod bioloģiski audzētas auzas,
arī lopbarības auzas.
Tālr. 28652106.

Pārdod GAZ-52 motoru.
Tālr. 26463062.

Pārdod profesionālo krūmgriezi,
Ls 150. Tālr. 29157834.

Pārdod keramzīta sienas paneli.
Tālr. 27863329.

Pārdod portatīvo datoru.
Tālr. 64522587.

Pārdod T-40 pielaides dzinēja
reduktoru. Tālr. 64522587.

Pārdod Passat, 1,9 D daļas.
Tālr. 29850214.

Pārdod Mazda 323.
Tālr. 26545912.

Pārdod māju pilsētā.
Tālr. 27887243.

Pārdod medu Balvos.
Tālr. 64522948.

Pārdod motorzāģi "Husqvarna-254".
Tālr. 28686650.

Pārdod mazus cālišus, vistu.
Tālr. 26292376.

Pārdod mežu ar zemi.
Tālr. 29963416.

Pārdod telefonu macīņus tirgus
2. stāvā.

Pārdod degvielas mucu (200 l).
Tālr. 28686650.

Pārdod bērnu ratus, gultiņas.
Tālr. 29653699.

Pārdod BMW-318, TA.
Tālr. 28323112.

Pārdod mazo plīts virsmu.
Tālr. 27087581.

Pārdod lielās ecēšas.
Tālr. 26312547.

Pārdod 4-istabu dzīvokli Balvos.
Tālr. 29459334.

Pārdod lietotu stūra datorgaldu.
Tālr. 26544312.

Pārdod 3m malku.
Tālr. 26173526.

Pārdod Audi-80, 1987.g., TA.
Tālr. 29257806.

Pārdod Nissan Sunny, 1991.g.
Tālr. 29449627.

Dažādi

Jāapar 50 ha Baltinavā.
Tālr. 29434609.

Cirsmu izvešana.
Tālr. 29433126.

Dziednieks Juris pieņem Balvos.
Tālr. 26371637.

Jauni PVC logi. Bez maksas
mērišana. Tālr. 22014760

Treilera pakalpojumi.
Tālr. 29113399.

www.ion-detox.ru, organismu
attīrišana, dietoloģe-masiere Inna.
Tālr. 28456547.

Pārvadā mājlopus, metāllūžus
(specpiekabe). Tālr. 29230080.

SKA Auto, Stacijas 34, jaunas un
lietotas autorielpas, auto
mazgāšana. Tālr. 29122148.

Koka logi, durvis, kāpnes.
Tālr. 29169697.

5.novembrī Balvu tirgū KARPAS.

Dāvina kucēnu.
Tālr. 28301353.

Apsveikumi

Tā gaisma, ko izstaro svece,
Tas gaismas, kas liesmiņā plīvo, izplēn,
pazūd un gaist.

Bet gaismas, kas cilvēkā dzīvo, un siltums,
ko izstaro sirds,

Tas nezūd, tas palīdz un mīrza.

Mīli sveicam Irēnu Fakejevu skaistajā dzīves jubilejā!
Novēlam labu veselību, neizsīkstošu enerģiju un dzīvesprieku.
Krustdēls ar ģimeni

Atļauj šodien saviem gadiem ziedēt
Kā ziedlapīnām, kuras saulē plaukst,
Atļauj šodien saviem gadiem skanēt
Kā melodijai, kura sirdī šalc.

Ļauj kādam sapnim šodien zvaigznēs mīrdzēt,

Lai dienu skrejā tie pie Tevis trauc.

Sveicam Broņislavu Spalviņu 70 gadu jubilejā!

Folkloras kopa "Saivenis" un vadītājs

Tu ziedoša par spīti laika salnām,
Kas reizēm nākušas ir prieku kost.

Ak, paliec tāda savā gadu kalnā
Un neļauj sirdi lietus lāsēm jozt.

Mīli sveicam Izabellu Vilciņu 95 gadu jubilejā!

Veselības, prieka un Dieva svētības pilnu katru dienu.

Elza, Aloizs

Lai ziedu smaržā tīta šī diena,
Jo šajā gadā tā Tev tik viena.

Mīli sveicam Sandi Ākuli šūpuļsvētkos!

Vēlam veselību, izturību, dzīvesprieku.

Nina, Stanislavs

Paziņojums

Š.g. 10.novembrī

Dr. Ints Ūdris

SIA "Veselības centrs 4", BALTIJAS VĒNU KLĪNIKAS vadītājs speciālists, asinsvadu kirurgs, flebologs pieņems IU "Līgas Kozlovskas ģimenes ārsta praksē", Bērzpils 14, Balvos

Konsultācija + kāju vēnu sonogrāfija – Ls 30.

Pieraksts pa tālruni: 67847102.

www.vc4.lv

www.edk.lv

Piedāvā darbu

SIA "AIBI" aicina darbā Inešos KĀVĒJU un KAUTUVES DARBINIEKUS.
Tālr. 29478728.

Nepieciešamas PAŠNODARBINĀTĀS PERSONAS vai FIRMAS, kas varētu veikt jaunaudžu kopšanu un robežu atjaunošanu (ilgā laika periodā, noslēdzam līgumu).
Tālr. 26221874 (9-19).

Ražošanas uzņēmumam Vecpiebalgā vajadzīgi STRĀDNIEKI. Tālr. 29464321.

Dziesmas mums noteikti vēl būs,
Jūtas kvēlas vēl ilgi, ilgi vienos mūs!
Un kad nebūs vairs uz to mums prāts,
Tad nekā, tad Dievam jāsaka sava vārds.

Izsakām pateicību visiem, visiem labajiem cilvēkiem tepat Latvijā - tuvākās un tālākās vietās, tālumā un svešumā, kuri bija kopā ar mums, pavadot Mūžības ceļā mūsu milo viru, tēti, vectētiņu, viratēvu, brāli, krusttēvu un vienkārši labu Cilvēku - Aini Šaicānu, kurš dzivoja un strādāja futbolam, mūzikai un citiem, nedomādams par sevi.

SIEVA IRĒNA, BĒRNI, MAZBĒRNI, VEDEKLA, MĀSA MARUTA AR ĢIMENI

Abonējet 2012.gadam

Laikrakstu Vaduguns izdevīgāk abonēt

● redakcijā, Teātra ielā 8, Balvos,

abonēt varēs līdz 23.decembrim

● Viļakas birojā (trešdienās)

● noslēdzot "Vaduguns" abonenta

regulāro maksājumu līgumu

redakcijā vai SEB bankas Balvu filiālē

(tikai SEB bankas klientiem)

In memoriam

FRANCIS JAKIMAVIČS

04.04.1928. - 28.10.2011.

Balvu Vissvētās Trīsvienības Romas katoļu draudzes ilggadējs altāra kalpotājs, prasmīgs amatnieks, cienījams vienkāršā darba darītājs.

Lai Dieva miers Tavai dvēselei mūžības ceļos un Dieva stiprinājums caur ticību ikvienam, kas sēro pēc Tevis.

Izvadišana no Balvu Romas katoļu baznīcas

3.novembrī plkst. 12.00.

BALVU ROMAS KATOĻU DRAUDZE

Nav tēva, nav... Nē, visu mūžu dzīvos
Tēvs manā atmīnā un darbos būs,
Un savus vārdus labos,
Vārdus gudros

Vēl bieži grūtos brižos talkā dos.
Mūsu vissiltākie mierinājuma un

līdzjūtības vārdi Tev, Ruta, tēti
STĀNISLAVU DULĀNSKIJU mūžībā
pavadot.

Rekavas vidusskolas kolektīvs

Pie kapu kalna, kad nu pietrūkst
tēva
Un ceļa nav, kur tikties ļauts.

Tev paliek gaišums, ko viņš dzīvē
devis,
Kā dzidrais tēvu zemes strauts.

Klusi skumstot un jūtot līdzi
dvēseles sāpēs, izsakām
līdzjūtību Ligai Aleksejevai ar
ķīmeni un tuviniekiem,
tēvu JĀNI KĀLVU kapu kalniņā
pavadot.

Brīvības ielas 66.mājas vidējās
ieejas kaimiņi un M., R.Priedeslaipas

Kas smagāks vēl varbūt,
Pa dzives ceļu ejot,
Kā zemei atdot to,
Kas sirdij tuvs un dārgs.

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Elzai Kāļvai, pavadot VĪRU
mūžības celā.

Vera G., Silvija, Jānis, Ija, Vaļa N.,
Lucija, Anna, Zina

Tuvs cilvēks neaiziet-
Viņš tikai pārstāj līdzās būt.
Viņš paliek dzīji, dzīji sirdi
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.

(S.Kaldupe)

Izsakām visdzīlāko līdzjūtību Ligai
Aleksejevai ar ķīmeni, no TĒVA uz
mūžu atvadoties.

Bondaru ķīmene

Tālu gāju grūtu mūžu,
Daudz darbiņu padarīju.

Nu apsīka mani soli

Baltā smilšu kalniņā.

Mūsu visdzīlākā līdzjūtība kolēģei
Ligai Aleksejevai un tuviniekiem,
TĒVU mūžībā pavadot.

M.Silaunieces, T.Slukinas, R.Viķeles
ķīmenes ārstu praksēs

Ar vienu vēzienu, kam salnas
raksts,

Ar bēru šalkām sēru ziņu pārnes:

Vairs tēva nav, vairs nav...

Kur mieru rast?

Izsakām līdzjūtību Ligai
Aleksejevai ar ķīmeni, tēvu JĀNI
KĀLVU zaudējot.

Kolēģes no dr. Kozlovsas un

dr. Baranovsas praksēm

Ir pienācis atvadu brīdis,

Kad vieta nav skājiem vārdiem,

Kad atkal kāds zieds ir vītis

Un aiziet caur mūžības vārtiem.

Mūsu klusa līdzjūtība kolēģēm

Genovefai Rižais un Ligai
Aleksejevai, BRĀLI un TĒVU
mūžības ceļā pavadot.

Valentina C., Ingrīda K., Ingrīda S.,
Ārija D., Irēna S.,
Lidija L., Gertrūde S.

Debess liecas zemei pāri,
Tāla, mūžam neaizsniedzama,
Dzīvei pāri - mīlestība
Aiziet, gaismā starodama.

Mūsu līdzjūtība Genovefai Rižais
un Ligai Aleksejevai, pavadot brāli
un tēvu JĀNI KĀLVU dzimtās
zemes smiltājā.

Kolēģes: Valija K., Silvija, Biruta,
Sandra, Valentīna M., Valentīna V.

Nekad no rudens mākoņiem
Nav tik daudz tumšu skumju lijis,

Nekad vēl vējš zem debesim

Tik nežēligs un ass nav bijis.

VĪRU mūžībā pavadot, esam kopā
ar Jums, audzinātāj.

Jūsu 2009.gada absolventi

Kur vārdus rast, kas būtu
mierinājums,

Kad cilvēks zemes klēpi klusi dusēt
steidz.

Kad negaidot ir pārrauts mūža
gājums

Un ar dievas tik daudz kam jāpateic.

(K.Apškrūma)

Skumjās esam kopā ar AINA
ŠAICĀNA tuviniekiem.

Balvu Novada muzeja kolektīvs

Tik daudz siltu vārdu teici,
Tik daudz mīlestības prati dot,

Darbu grūtāko ar smaidu veici,
Paldies dzīvei teici, klusi aizejot.

Patiесa līdzjūtība Žēnai, BRĀLI
smiltājā pavadot.

Raja, Nina, Anna, Silvija, Iluta, Lonija

Domas sāp. Un neapstājas.

Domām šonakt gala nav.

Akli logi. Tumša māja.

Tumsā balta svece raud.

Skumju un atvadu brīdi dalām bēdu
smagumu ar tuviniekiem,

FRANCI JAKAMOVIČU dzimtās
zemes smiltājā guldot.

B.Skrača, Voicišu, Bužu, Poriešu un

Zelču ķīmenes, Alberts

Pateicība

Dziesmas mums noteikti vēl būs,
Jūtas kvēlas vēl ilgi, ilgi vienos mūs!

Un kad nebūs vairs uz to mums prāts,

Tad nekā, tad Dievam jāsaka sava vārds.

Izsakām pateicību visiem, visiem labajiem cilvēkiem tepat Latvijā - tuvākās un tālākās vietās, tālumā un svešumā, kuri bija kopā ar mums, pavadot Mūžības ceļā mūsu milo viru, tēti, vectētiņu, viratēvu, brāli, krusttēvu un vienkārši labu Cilvēku - Aini Šaicānu, kurš dzīvoja un strādāja futbolam, mūzikai un citiem, nedomādams par sevi.

SIEVA IRĒNA, BĒRNI, MAZBĒRNI, VEDEKLA, MĀSA MARUTA AR ĢIMENI

Indekss

3004